

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 10 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului, Sibiu.”

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

După 20 de ani de muncă.

Cu numărul acesta, *Foaia Poporului*, cea mai veche gazeta pentru popor, pășește în anul al 21-lea al vieții sale, pusă în treagă în slujba apărării și luminării poporului nostru mai ales dela țară. Douăzeci de ani nu e puțin nici în viața unui om, cu atât mai puțin însă în viața unui popor, care, ca și al nostru, a început să rasufle mai liber numai de câțiva zeci de ani.

Eră în anul 1892. Poporul se destep-tase mult. Oamenii noștri nu se mai mulțumiau numai cu știrile, ce le aflau din când în când dela fruntașii satelor despre luptele, pe care le purtau conducătorii noștri pentru liberarea națiunii din jugul străin. Ei dorau să aile singuri dreptul tot ce se întâmpla de însemnat în privința aceasta în țara noastră, ba dorința lor mergea și mai departe: vorau ști și dela alte părți ale lumii. Se așteptau și la îndemnuri pe terenul bisericesc, școlar și economic, dorau și pagini de petrecere, în care sufletul lor să se înveselească cu prozile, glumele și povestirile noastre populare.

Câțiva tineri scriitori din jurul „Tribunei” dela Sibiu, cari au priceput mai bine trebuințele sufletesti ale poporului nostru, au chibzuit în anul 1892 în mai multe rânduri asupra mijloacelor de-a implini dorințele culturale ale poporului nostru. Cel mai bun mijloc l-au găsit a fi înființarea unei foi scrise anume pentru popor, după cum propusese dl *Septimiu Albini*. Hotărârea s'a înfăptuit în curând, ceea ce a fost cu atât mai ușor, că între ceice se sfătuiu pe și *Ioan Rusa Șirianu*, cel mai bun scriitor pentru popor, pe care-l aveam, și odată cel mai bun propagandist popular al nostru.

În preajma anului 1893, întâiul număr din *Foaia Poporului* pornește înspre satele românești, ducând cu el solia unei lumini nouă pentru popor. Pe pagina întâiu, redacția foi arată de ce idei e călăuzită în munca ei. Cu adevărată evlavie reproducem în cele următoare primul articol tipărit în *Foaia Poporului*, dar și cu adevărată mândrie, pentru că el dovedește mai bine cum ceice s'au rânduit în vreme de douăzeci de ani la scrierea acestei foi nu s'au abătut nicidecum dela planul odată hotărât, ca *Foaia Poporului* să fie un luminător al cunoștinței naționale și un îndrumător pe calea culturii naționale.

Iată, ce ziceau întemeietorii „Foi Poporului”:

„Foaia aceasta iese din popor, pentru popor!”

„Doritori de-a vedea națiunea noastră înaintată, știind cât e încă de făcut la sate, ne vom îndrepta mereu privirile înspre țărănime, îndemnându-o să cetească, zicându-i:

„Când oboșiți de munca grea, ce ați săvârșit-o în ogoarile voastre, pe coastele dealurilor ori în fundul pădurilor, vă veți întoarce acasă să odihniți în sânul familiei, nu uitați că hrana sufletească, ce ați luat-o în clipele de repaus, vă întărește întocmai ca hrana cea trupească! Iar sufletul prin *citire* se hrănește și pentru întregul neam bogăție este, când mulți dintr'ei noștri se vor adăpa la izvorul limpede al cunoștinții de carte, deoarece în veacul, în care se lucrează cu abur și electricitate, numai *popoarele știutoare de carte pot da înainte*.”

„Adesea omul asudat de lucru crede a se reculege culcându-se la umbră pe iarbă udă, înfășurată, ori bând apa rece a izvorului. În aceeași vreme însă poate primi o boala grea, de moarte chiar, pentru cuvânt, că a fost cu nebagare de samă la ceea ce face. Așa și cetirea unor lucruri nepotrivite ar putea să învenineze sufletul.”

„Auzim doară de-atâteaori zicându-se între popor: „I-a stricat cetitul!”

„De ce și cum i-a stricat?”

„Pot fi două cauze: N'au înțeles, ce au cetit sau că au înțeles rău, ori că au fost rele ceice au cetit, pentru că din sumedenia de lucruri, ce s'au scris pentru popor, multe nu-s potrivite.”

„Punem ca chemare a foi noastre să umple acest gol.”

„Îmbogățirea minții, ridicarea moravurilor populației rurale (dela sate) a noastre prin *citire*, iată ce ne propunem.”

„De aceea foaia se va scrie numai pentru sate, pentru acea parte a poporului nostru, care toată săptămâna muncește din greu, pe soare și ninsoare, ca să poată trăi pe sărăcie, — care se lipsește pe dânsa pentru a putea crește copii pentru *școală* și feciori *patriei*, care numai Duminica și în sărbători are vreme să cetească.”

„Scoasă cu dorința de-a apăra pe plugarii români, deschidem paginile foi noastre tuturor dreptelor plângeri, ce ni s'or trimite. Ne vom ridica glasul de câteori vom vedea nedreptăți, vom fi necruțători față cu protivnicii de neam străin întocmai cât de puțin vom răbdă răul venit din partea celorce *ai noștri* se numesc.”

„Doritori ai *propășirii economice*, vom arăta cuceririle (înaintările), ce s'au făcut pe acest teren în celelalte țări înaintate, ca astfel țărani noștri să aibă și ei din ce se îndemnă *a da înainte*.”

„Prin pilde vii dela noi și din țări străine vom arăta mai presus de toate *ba-*

nătățile școlii, ca Românii toți să se îndemne a trimite copiii la școală, ca astfel să ajungă și poporul nostru *fruntaș*, iar nu *impilat* (asuprit). ”

„Doritori ca buna chibzuință să fie și de aici încolo însușire de căpetenie la sătenii noștri, nu vom uita a le spune, cât dătoresc legii și a-i povătuși tot pe calea *adevăratalui patriotism*.”

„Mândri de patria liberă și independentă a fraților noștri din România, vom da seamă despre toate câte se petrec dincolo, în *Țară*.”

„Vom arăta, care popoară sunt vrednice de dragostea noastră și de care să ne ferim.”

„Ne vom face, mai presus de toate, chemare, ca atunci, când vom desvoltă *mintea*, să cultivăm *inima* populațiunii noastre dela sate, ca în aceeași vreme, când mîntea i se luminează prin învățături folositoare, inimile să se înalte cu mândrie în dragostea națională.”

„Vom propovădui deci iubirea de frațe: suntem fii ai aceleiași națiuni! Pe gălcevoși îi vom scoate dintre noi, pe piznătoreși îi vom arăta cu degetul, pe hoși însă vom căuta să-i îndreptăm. De perduți ne vom feri, iar cât despre cei vânduți, îi vom acoperi cu ură.”

„În dragostea noastră vom păstra aceeași măsură pentru bogați ca și pentru săraci. Iubim coliba săracului, cu vatra ei cea rece, și ne vom întoarce de către bogatul desfătat, dacă inima nu i-ar fi curată. Ne vom uita, că în acele colibi ne-am păstrat obiceiurile străbune, limba noastră dulce. Chiar dintre cărturarii fruntași ai noștri, cei mai mulți au fost crescuți în sărăcie: toți am avut ori avem părinți, cari au arat și ară, toți am fost alăptați și adormiți de mamele noastre în umbrarul, ce ni-l făcea la capătul holdelor pline de rod; puțini dintre noi nu-și vor aduce aminte cu duioșie de fericitele zile, când tata întorcându-se seara dela plug, pe noi ne ridică întâiu în brațe, iar mama ne pregătea trăistuța cea mai aleasă trimițându-ne la școală.”

„Vom scrie foaia noastră încălzită de aceste aduceri aminte, întăriți cu legătura, ce o avem cu satele, îndemnați de răvna, ce veșnic ne frământă: *a lucra pentru popor*, pentru scoaterea lui din starea de față la o viață mai fericitoare, la limanul mult dorit de toți aleșii națiunii noastre.”

„Din popor către popor îndreptându-ne, nădăjduim să găsim același suflet cald pretutindeni, cu care dragoste ne punem noi în slujba cauzei poporului, *care este și trebuie să rămână cauza noastră a tuturor*.”

Străinii, dușmanii noștri de veacuri, au înțeles numai decât, că *Foia Poporului* e o nouă armă puternică în lupta poporului nostru pentru libertatea națională. Încă din numărul al doilea al foii vedem, că unii scriitorăși ticăloși de pe la primării, uitând că poporul nostru le-a făcut și le face cu puțință să se sature și ei, cersitorii, au încercat să oprească ajungerea foii în mânilor țaranilor.

S'a pornit apoi și un șir nesfârșit de procese cu grele amende în bani și cu pedepse de închisoare pentru ceice scriau și scriu la foaie. Nimic însă n'a putut înfrânge curajul celorce susțineau și susțin foaia, purtători de cheltuieli și scriitori, pentru că totdeauna s'au răzimat pe conștiința, că-și fac datoria deplină, și pe dragostea, cu care i-au împărțășit cetitorii.

La început foaia avea numai opt pagini, apoi douăsprezece. Ea să răspândiă tot mai mult, căci mulțumită muncii învățătorilor noștri crește și crește mereu numărul cărțurilor la sate și cu el și plăcerea de-a ceti. Așa că acum foaia trebuie să apară în 16-20 de pagini, o adevărată carte mare, și încă infrumusețată cu icoane!

De dorul de carte au fost cuprinși și mulți Români, cari nu putuseră sârmanii să umble la școală. Dar ei s'au ajutat altminteri. Și-au dat copiii lor la școală, au abonat *Foia Poporului* și au pus pe aceștia să li-o cetească, - lucru, care la alte popoare nu se întâmplă și care dovedește de nou, că poporul nostru e cu mult mai ales decât toate neamurile venite să se așeze printre noi.

În acest răstimp de douăzeci de ani, priceperea cărții a pătruns tot mai mult, mulțumită de sigur și miilor de exemplare din *Foia Poporului*, cetite de zeci de mii de oameni la sate. Poporul nostru *cetitor* dela sate, înțelege cu mult mai mult ca mai înainte, bogăția limbii încă s'a mărit, așa că acum foaia nu mai samăna a fi scrisă numai pentru cetitori cu carte mai puțină și cu dorințe de lumină mai restrânsă, ci pentru ceice vor lumină cât mai multă, cât mai largă. Și are dreptate, căci numai așa își va putea da seama bine întâiu și întâiu de rostul *luptelor noastre politice*, cari au să ne asigure un bun traiu economic și cultural, care să aibă însă pecetea națională a firii noastre *românești*.

Am spus în multe rânduri, ca socotim *Foia Poporului* și pe celelalte foi *naționale* pentru popor ca o școală, de care nu se mai poate lipsi nici un Român în ziua de astăzi. Avem noi și alte școli, mai vechi. Dar cei fărădelege ne-au rapit sute de școli, mii de copii de-ai noștri învăța din nenorocire în școli străine, unde neamul nostru, limba, legea și obiceiurile lui sunt batjocorite. Faptul acesta cere o răspândire tot mai mare a *foilor naționale pentru popor*, căci ele trebuie să țină locul școlii naționale pentru popor, iar pentru ceice au avut fericirea să învețe numai la școala românească trebuie să fie cartea cea mare, care să le dea lumină tot mai multă, lumina, pe care nu o poate da școala unor copii.

Înceind aceste rânduri modeste scrise întru amintirea împlinirii celor douăzeci de ani de viață a Foii Poporului, gândul nostru se îndreptează încodată cu recunoștință către ceice au întemeiat aceasta foaie și către ceice au muncit mereu pentru îmbunătățirea ei, scriind pentru ea și lucrând pentru răspândirea ei.

Ideile lor pornite din dragoste ferbinte către poporul nostru sunt și ale noastre, ale celorce muncim astăzi în ogorul luminării poporului român și pe calea gazetelor. Ne vom strădui din toate puterile noastre, ca ele să fie înfăptuite, și cu cât străinii venetici, cuibăriți printre noi, vor încerca mai mult să ne sugrume, cu atât și loviturile noastre de apărare și de atac vor fi mai strajnice.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Tot episcopia păgână. Sabo Iene, Ruteanul renegat, care a lucrat mai mult pentru înfăptuirea episcopiei păgâne de Haidudorog, spune în gazeta catolică „Alcotmani“, că nu va trece mult și pentru întărirea acestei episcopii, — întemeiate nu pentru propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu, ci pentru maghiarizare, — vor trebui răpite și alte parohii românești. Căci, zice renegatul slab, la acest fel de tâlhărie nu se va lua în samă aceea, că sunt Români ceice vin furați, ci faptul, că știu pe lângă limba lor românească și ungurește! Dacă s'au răpit și parohii curat românești, s'a făcut pentru că Românii aceștia știu mai toți și ungurește.

Amenințarea aceasta a celui ce a lucrat mai mult în slujba maghiarizării bisericii ne deschide ochii. Vedem, ce prostie mare face oricare Român, care spune, că știe ceva ungurește. Las' că cu limba aceasta nu se poate fâli nimeni, căci nu-ți ajută cu nimic să te cultivi, dar e și nepotrivit, ca un Român să spună unui venetic oploșit printre noi că știe ungurește sau altă limbă străină. Cece vine pe pământul nostru, fie fișpan, fie cersitor, trebuie să ne învețe limba noastră românească. Dacă nu-i place, care-se! Iar Românul ferească-se ca de foc să spună undeva, că înțelege limbă străină. Căci cece o spune, ajunge să fie batjocorit, căci nu mai e socotit Român, ci cine știe ce liftă.

Fișpani români. Unul dela gazeta jidano-germană „Neue Freie Presse“ din Viena a scris zilele trecute, că ar fi vorbit cu primministrul Lukaci despre starea naționalităților din Ungaria. După obiceiul vechiu al șovinistilor, că de câte ori vreau să ne dea o nouă lovitură să vină cu un fagadaș bun bucurie prostului, — Lukaci i-a spus celui dela gazeta vieneză, ca vrea să numească câțiva fișpani români în unele comitate românești.

Credem, că are câțiva câni, cari așteapta sub masă sa le arunce vr'un ciolan. Pe noi nu ne arde însă de „domnii“ de Român, cum ne arde de dreptate și libertate pentru limba noastră în biserică, școală, comuna, comitat și judecători și tribunale, — cum ne arde de ajutorul, pe care ni-l datorează statul noua țaranilor dela sate și meseriașilor și negustorilor, cari imbrância sub greutatea darilor și a nedreptăților. Îndeplinească legea de naționalități, pe care o calca mereu guvernele, cu toată că au jurat să respecteze legile țării. Împlinească aceea ce pretindem în programul nostru național.

Burueni veninoase, pe cari le-am aruncat peste gardul nostru între buruenile lor, am mai avut noi. Acelea n'au fost în stare să facă din Ungaria o țară civilizată, căci a rămas tot Macedonie, de nu mai reea.

O nouă batjocorire a legii. Din negrija celor de mai înainte, la primăria din *Sănecl* (lângă Blaj) se incubase în locul

limbii românești, singura îndreptățită în orice comună românească, o limbă străină. Oamenii s'au deșteptat și consiliul comunal a hotărât, ca toate potrocoalele primăriei să fie purtate în limba românească, așa cum cere legea de naționalități din anul 1868 (§ 20 din art. 44). Ei, dar notarul venetic a făcut apel la comitat. În congregațiunea comitatului Târnavă-mică majoritatea membrilor au avut îndrăzneala să nimicească hotărârea consiliului comunal, singurul stăpân al comunei, și să primească apelul veneticului. Puținii membri români au luptat din răspuțeri, dar au fost biruiți mai ales, că vicecomitele nu s'a sfiit a spune, că nu știm ce fleac de regulament comunal e mai tare ca legea. Săncelenii vor face recurs la Pesta.

Jidănirea Ungariei. Ceice vor rupe gâtul naționalității maghiare vor fi Jidanii. Las' că aproape întreg comerțul și întreaga industrie mare (fabricile) e pe mâna lor, dar ei s'au întins ca pecinginea și la țară stăpânind milioane de jugăre catastrale. Și unde își pune Jidanul ghiara, pierie țaranul, cel român ca și cel maghiar. Aceasta nu vrea s'o vadă porodița grofescă Betlen, nici sluga lui săsească, când țipă ca din gura de șerpe, că țaranul român, nu gheșefarul jidano-maghiaro-sas, cumpără pământ. În anul 1870 erau în Ungaria patru milioane și peste trei sute de mii de proprietari de pământ, arândași, servitori și servitoare la economi și muncitori cu palmele, în anul 1880 mai erau numai vre-o două milioane și jumătate, așa că aproape două milioane dispăruseră din ceice munciau pământul. Pentru ce? Pentru că s'au înmulțit Jidanii la țară.

În anul 1905, Jidanii aveau în arândă trei milioane 350 mii jugăre, iar ca proprietate două milioane 216 mii jugăre; ei stăpâneau deci ca proprietari și arândași mai mult pământ decât statul (2 mil. 786 mii jug.) și biserica catolică (2 mil. 403 mii jug.) împreună!

Cu toate că în Ungaria sunt de zec ori atâția catolici câți Jidani, totuși erau în anul 1910 2312 medici jidani și numai 1248 catolici, 1538 advocați jidani și numai 1458 catolici.

Cine e de vina? Și noi Românii, dintre cari unii au fost așa de ticăloși, de au votat la alegeri chiar și Jidani!

Proiectul de lege electorală.

Cel mai monstruos proiect de lege electorală, care s'a prezentat vre-odată vr'unei diete din Europa (Ungaria încă e în Europa, dar tot nu e stat european) e cel zamislit de Lukaci la porunca lui Tisa. Adevărat, că prin acest proiect se va înmulți numărul alegătorilor din Ungaria, dar el e astfel ticluit, încât *numărul alegătorilor români să fie mai mic ca cel după legea electorală* de până, și aceasta cât se poate de barbară.

Motivarea acestui proiect de lege e dea dreptul criminală, căci Lukaci nu se sfieste a atâța prin ea deadreptul împotriva Românilor, după cum o și spune pe *jată*. Dar în loc să infunde temnița, toți paraziții obișnuți să traiească din sângele popoarelor muncitoare aplaudă aceasta noua isprava a șovinismului maghiar.

În motivare spune adecă cu privire la vârsta de 30 de ani, pe care trebuie să o aibă toți alegătorii, afară de cei cu cel pu-

în opt clase gimnaziale, că a făcut-o aceasta din două cauze:

1. Să nu cumva să fie copleșiți locuitorii dela orașe de locuitorii dela sate, adică cele vre-o două milioane de orășeni (dacă sunt atâția!) să stăpânească și pe mai departe pe celelalte optsprezece milioane de țărani.

2. Spune Lukaci în dieta Ungariei, că a trebuit să ceară vârsta de 30 de ani dela alegători — pe lângă darea cea mare — căci altminteri în Ardeal ar fi prea mulți alegători Români, cece ar primejdi pe Maghiari-Jidani și pe milogiții lor sași.

Prin urmare acest renegeat armean, care a scăpat în anul 1848 de lanca românească, recunoaște că n'a făcut o lege electorală, care să aducă dreptatea, de care Românii nu ne-am bucurat niciodată, ci a făcut una, prin care să fim nedreptățiți în măsură și mai mare.

Cât de mârșav e acest proiect al lui Tisa-Lukaci se vede și de-acolo, că chiar din partidul guvernamental, compus din deputați aleși partea cea mai mare cu pușca jandarmului și cu cumpărarea sufletelor celor mișei, au început să iese unii. Intre ceice se întorc cu scârbă de către aceasta mișelie, care lovește de altminteri și în poporul maghiar, sunt și ministrul Secheli, apoi fostul vicepreședinte al dietei Navai și alți deputați.

Legea e făcută numai în folosul stelistelor, cari sug Ungaria de veacuri. Viitorul va arăta, dacă popoarele le vor mai suferi în jocul lor.

Românii din Serbia.

Dr. Nicolae Iorga a citit în ședința școlii, când și-a ținut vorbirea, despre care am scris și noi, o scrisoare trimisă de dl. Dr. A. Popovici, Român din Serbia, așezat cu locuința în Iena (Germania).

Scrisoarea aceasta desvelește toată barbaria Serbilor, când e vorba de-a sârbiză pe Românii noștri din Serbia. Se'nțelege, că fiind aproape de Ungaria au avut de unde să învețe. Dar să-l lăsăm să ne spună dl. Popovici, ce sufer Românii de la Iena.

În Turmu-Severin (România), zice dl. Popovici, sunt numai câțiva meseriași sârbi și aceștia au școala lor sârbească, întreținută de statul sârbesc. Dar noi Românii din Serbia? Noi nu suntem numai câteva familii, ci sute de mii de suflete și totuși nu avem nici o școală, nici o biserică românească. Limba română a fost interzisă în școli și în toate locurile publice. Preoții trebuie să spovedească sârbește*). Fetele române sunt obligate să meargă la școală, cele sârbe nu, iar școala primară e pentru Român de cinci ani, pentru Sârb numai de patru. În același timp s'au înființat și cursuri de seara, în care feciorii și fetele de Român trebuie să învețe mai ales limba și mai ales cântecul sârbește. Limba „șigănească“, cum numesc ei limba noastră dulce și frumoasă, trebuie sărăpită cu orice preț oprind-o chiar și în casa părintească.

Un prefect (comite suprem) sârb de pe la 1896 Covacevici a prigonit și mai înverșunat pe Români. El cercetă peste tot locul căutând cărți românești și vai de acela, la care se găsea vre-una. Mulți preoți au

fost denunțați și chiar pedepsiți ca unii cari ar fi propagatori ai românismului, alții, de teama prigonirilor, au ars bibliotecă întregi moștenite din moși strămoși.

Bisericile române au dispărut. Preoții români au fost înlocuiți treptat cu preoți sârbi (cum se va face și în episcopia maghiară Red.) și așa slujba bisericească în loc să se săvârșească în limba română se face peste tot numai în limba slavă.

Episcopul Timocului a dat ordin preoților ca la botez să dea copiilor numai nume curat sârbești după un tablou anume întocmit, iar numele de familie să le sârbizeze. (Mișelia aceasta au învățat-o dela cei din Pesta. Red.)

Numărul Românilor din Serbia, după profesorul Weigand din Lipsca este de cel puțin două sute de mii. Sunt 83 de sate românești, cu multe cu peste cinci mii de suflete. Statul sârbesc își dă toate silințele pentru sârbizarea Românilor. Rezultatul e însă puțin însemnat.

Așa zicea dl. Weigand acum 12 ani. Însă în cei din urmă 12 ani sârbizarea a făcut progrese mari.

La urmă dl. Popovici face apel către România independentă să lucreze, ca Românii din Serbia să aibă cel puțin libertatea culturii naționale. E rușine, ca România să sufere lângă granița ei apăsarea a sute de mii de Români.

† Spiru Haret.

La 16 Decembrie 1912 st. v. a închis ochii unul din cei mai mari oameni ai României: fostul ministru al învățământului Spiru Haret.

România, ca și orice altă țară, a avut și are mulți ministri, buni și răi. Nici unul nu și-a pus însă toată munca, toată voința tare a sufletului în slujba ridicării culturale și economice a țărănilor români ca Haret. Aceasta vrea să zică mult, mai ales în România, unde țărăniile sunt neindreptățite de toți veneticii și urmașii venetecilor, cari au năvălit, goli și flămânzi, de dincolo de Dunăre peste ei cu gând de jefuire.

Haret s'a născut la 15 Februarie 1847 în Iași și și-a făcut studiile în țară și la Paris, îndată ce a pășit în viața politică a recunoscut, că România va fi pururea slabă, dacă nu se vor afla și aplica mijloace pentru ridicarea culturală și economică a țărănimii. Căci statul nu-l susțin „domnii“, cari fug de muncă, nici locuitorii orașelor, în România foarte mulți de neam străin, fără dragoste de țară, ci milioanele de țărani, cari cu munca brațelor lor produc bogățiile țării, își dau dările și la vreme de nevoie își varsă sângele. Dar tocmai acești adevărați susținători ai statului erau lipsiți de puțința de-a se lumina, căci aveau prea puține școale*, iar de rodul muncii lor încă nu se puteau bucura, căci sau au prea puțin pământ sau munca nu le e răsplătită.

În anul 1897 Spiru Haret a ajuns întâia oară ministru al școalelor și ministru a fost decâteori eră partidul liberal la pu-

*) După cum am arătat într-unul din numerele trecute, în România aproape jumătate din copiii de școală (peste 400 de mii!) nu au nici acum școală, căci statul nu le-a înființat. În schimb, milioanele se cheltuiesc pentru gimnaziile și universitățile, de unde ies mai ales advocați lătrători și poftitori de slujbe, așa dară paraziti.

tere. În cursul ministeriatului său a întemeiat două mii de școale primare, cece n'a făcut nici un ministru din Țara-românească.

Pricepând, că nu e destulă numai cultura minții, ci trebuie și întărirea economică a țaranului, s'a pus să studieze viața lor economică, cece i-a fost ușor, căci pe lângă că eră profesor la universitate, eră și inginer hotarnic (inginer geometru) și așa a cutreerat România dealungul și dealatul. În aceste călătorii a stat pretutindeni de vorbă cu țărăniile, apoi cu preoții și învățătorii dela sate, informându-se și văzând cu ochii lui starea țaranului român.

În anul 1905 a scris o broșură, în care arată ce trebuie făcut pentru ridicarea țaranului din România. Iată ce zicea într'un loc al broșurii lui:

Mijloacele de întrebuințat ar fi:

a înlesni țărănilor puțința de-a deveni proprietari;

a înlesni țărănilor puțința de-a deveni arândași;

a le face cu puțință să scoată un folos mai mare decât cel de azi din pământurile, ce vor cultiva, fie ca proprietari, fie ca arândași;

a le asigura stăpânirea aieva a pământurilor lor, făcându-se cu neputință arândarea lor la cămătari;

să se ia măsuri pentru a împiedeca îmbucătățirea prea mare a proprietăților țărănești;

să se ia măsuri ca țărăniile să fie scutiți cât se poate mai mult de exploatarea mijloacelor de orice fel;

să fie asigurați contra nenorocirilor, cum e seceta, grindina, focul, boalele epidemice și cele de vite;

să fie apărați în mod sigur contra foametei;

să se înfrâneze alcoolismul (beția);

să li se asigure o justiție (judecătoria) grabnică, ușoară și estină;

să li se asigure o administrație bună și cinstită;

să se răspândească cultura trebuincioasă la sate.

Punctele acestea publicate de Haret arată totodată și cece într'adevăr suferă țaranul din România. Ciocoimea îngâmfată s'a ridicat împotriva lui Haret, pentru că ar atârta țărăniile împotriva ei, ba pentru răscoala țărănilor români din 1907 îl învinuiau tot pe el și nu voiau să vadă fărâdelegile ciocoiești.

Fiind un om cu firea de fer, care nu se oprește din calea bună apucată odată chiar de s'ar sculă întreg iadul împotriva lui, Haret și-a văzut de lucru și pe lângă miile de școale țărănești s'a pus cu totdinadinsul să îndemne și ajutore pe bravii învățători și preoți dela sate la înființarea a cât mai multe bănci populare și obștii (tovărășii) de tot felul. Azi sunt mii de bănci de acestea și sute de mii de suflete țărănești au scăpat, prin economiile (cruțările de bani) depuse la bănci, prin cumpărare și arândare de pământ de jugul ciocoiiului blăstămat.

Toate acestea le-a făcut marele Haret și cu oamenii buni strânși împrejurul lui.

În fața mormântului acestui Român adevărat, care n'a fost numai al Țării-românești, ci al națiunii române de pretutindeni, care nu vrea să cunoască hotarale

*) Cum se va face angurarea în episcopia păgână dela Haidudorog.

măestrite, ne descoperim și noi țărani din Ardeal, Banat și Ungaria și zicem din tot sufletul: odihnește-te Doamne în lăcașurile celor drepti. Iar neamului nostru incolțit pretutindeni de lupi dă-i cât mai mulți păstori de felul lui Haret, că atunci vom ajunge la limanul dorit, care e libertatea noastră națională, culturală și economică pe întreg pământul românesc.

Inmormântarea s'a făcut Mercuri în săptămâna trecută. A fost o înmormântare, cum nu s'a mai văzut în București, cu toatecă Haret lăsase cu limbă de moarte să nu i se facă nici o paradă. Cea mai frumoasă vorbire a ținut-o învățătorul țăran I. Mihalache din județul Muscel, storcând lacrimi din ochii tuturor. Cele mai frumoase grupuri din miile, cari urmau sicutriul, au fost ale deputațiilor țărănești. Pantlicile dela carul mortuar erau ținute și de țărani, alături de foști ministri. Slujba înmormântării a fost făcută de mitropolitul Moldovei asistat de alți episcopi ai țării. În cortegiu eră și trăsura Regelui. Toate școalele erau cu steagurile lor.

Ce scriu alte gazete?

Pe lângă multele societăți, cari se numesc pe nedreptul „culturale“ (Culturgileturi), de fapt însă sunt scârboase societăți pentru maghiarizarea, adică îndobitocirea naționalităților, e în patria noastră și una numită „Societatea pentru cultivarea științelor sociale“, care publică și o revista „Husadic sazad“, la care scrie de multe ori și dl profesor universitar Oscar Laszy, cunoscut și cetitorilor nostri pentru ideile lui sănătoase cu privire la drepturile naționalităților nemaghiare.

Societatea aceasta și-a serbat în Noembrie jubileul (implinirea) de 10 ani dela înființarea ei. Ea a primit cu prilejul acesteia felicitări (gratulari) dela cele mai mari societăți culturale din Europa și America. Unele și-au trimis chiar reprezentanți. Numai culturgileturile din Ungaria s'au făcut, că nu știu nimic despre existența „Societății pentru cultivarea științelor sociale“.

În raportul citit în adunarea generală se spune, că societatea aceasta nu e partid politic, ci o asociațiune, care lucrează pentru transformarea Ungariei și anume pentru introducerea votului universal, egal și secret, pentru o administrație bună și pentru dreptate pe sama naționalităților. Iar pe terenul economic sprijinirea țăranilor și a meșterilor.

În numărul mai nou al revistei „Husadic sazad“, dnii Laszy și Vayda Mihály se ocupa de cele întâmplate în Peninzula Balcanică. Dl Laszy își încheie articolul în modul următor:

„Formațiunile (prefacerile) cele noua de stat ating în modul cel mai nemijlocit interesele de existență ale monarhiei și ale Ungariei și vor fi un puternic factor la muna pentru democratizarea patriei noastre.“

„Dreptul public dualist, învechit și întemiat pe apăsarea naționalităților, a dat faliment.“

„Apropierea „Elveției slave din Balcanii“ va da lovitura de moarte și politicii de naționalități feudale (nemeșesti) a monarhiei și indeosebi a Ungariei.“

Dl Vayda Mihály scrie:

„O provincie europeană nu mai poate

fi administrată pe timp mai îndelungat cu baionetele, fie că o chiamă Macedonia sau Croația.“)

„Legi și reforme pe hârtie nu sunt îndestulătoare pentruca națiunile să poată trăi, nici pe țărmurii Vardarului**), nici pe ai Dunării. Patriotii maghiari să ia aminte și să tragă foloase din învățăturile acestea până nu e târziu. Căci altminteri nu le va putea ajuta simpatia (dragostea) Turcilor înrudiți, precum simpatia noastră (a Maghiarilor) n'a putut împedeca pustiirea lor“.

Știri politice din străinătate.

Pace sau războiu? Cu toatecă au trecut mai bine de o săptămână decând am raportat despre starea pertractărilor de pace, cei strânși la Londra n'au ajuns încă la nici un rezultat până 'n momentul, când scriem aceste rânduri.

Reuniunea ambasadurilor, cum își numesc ministri Puterilor mari conferența lor, a hotărât autonomia (neatârmaarea țării) Albaniei. Dar n'au hotărât încă în mod lămurit granițele Albaniei înspre Muntenegru, Serbia și Grecia. Albanezii și ministrii Austro-Ungariei, Germaniei și Italiei cer, ca de Albania să se țină toate ținuturile locuite de Albanezi, cu atât mai vartos, că la începutul războiului statele aliate balcanice au declarat, că ele luptă pentru liberarea fiecărei naționalități. Și acum tot ele vin și vor să rupă ținuturi locuite de Albanezi și Români, ca apoi să-i desnaționalizeze.

Un lucru pare a fi sigur: **Serbia** nu va stăpâni din Albania nimic lângă țărmurul mării, oricât se laudă ofițerii serbi, că nu vor pleca nici din Durazzo (lângă Marea-Adriatică), nici din Prizrend și alte orașe albaneze. De altminteri la ofițerii serbi nu e mirare, ca nu se supun nici poruncilor guvernului lor, căci ei au fost totdeauna niște destrăbalați, cari nu s'au sfiit să-și omoare pe propriul lor rege împreună cu regina (în anul 1903), iar de-atunci încoace mereu au făcut nerânduieci în țara lor. Cauza de nu se hotărește odată cu privire la Albania, e mai ales Rusia, întovărășită de Franța, care lucrează împotriva Triplei-Alianțe. Se vorbește acum, că Puterile să trimită o comisiune, care să cerceteze la fața locului, până unde locuiesc Albanezii în masse compacte (mulți la un loc).

Dela Scutari se vestește, că **Muntengrinii** au fost de nou batuți de Turcii și Albanezii din cetate, perzând nu numai morți și ranți, dar și 300 de prizonieri.

Grecii, cari de o luna se tot lauda, ca au cuprins orasul Ianina, se vede, că mânăncă mereu bataie acolo. Drept răzbu-nare, ei continuă a omori Români nearmați de prin satele neapărate. Într'un rând au atacat și o falcă de Fărșeroți români (de ceie umbla, mai multe familii la un loc, cu turmele de oi), dar au fost gonți cu rușine. La conferența de pace din Londra, reprezentanții greci cer toate inzulele din Marea-Egeica, Turcia însă nu vrea să dea nici una, mai ales, că o parte din ele sunt și acum ocupate de Italia.

Mai grele sunt pertractările cu **Bulgarii**, căci aceștia declară, că nu vor in-

cheia pacea, dacă Turcia nu le va da și orașul Adrianopol, iar Turcii țin morțiș la Adrianopol, și din motivul, că el e încă în mâinile lor, afară de aceea acolo se află mormintele multor sultani turci. **Rusia** și cu Franța sfătuiesc mereu pe Turci să le facă Bulgarilor pe voie, până acum însă, zadarnic. Rusia merge chiar mai departe, căci trimite mereu pe Dunăre, vapoară încărcate cu munițiuni, merinde (conserve, făină ș. a.) și așa numiți voluntari, cari de fapt sunt soldați ruși. Turcia încă se pregătește mereu. Ei îi vin din Germania și poate și dela noi munițiuni și tunuri, de cari are puține. Bulgarii, în frunte cu regele și ministri lor, amenință, că vor continua războiul, de nu li se vor împlini cererile lor.

Un lucru pare sigur: Nici Turcii nu vor rămâne cu tot ce nădăjduesc ei, dar nici aliații nu se vor înfruptă de toată prada de războiu. Ba e chiar cu puțință, ca totuși să se țină o conferență a Puterilor mari, care să hotărască singură în privința celorce sunt de făcut în Peninzula-Balcanică. Ca să izbugnească războiul de nou, nu se prea crede, căci atât Bulgaria, cât și Turcia sunt foarte slăbite.

Ce privește conflictul (neînțelegerea) între **Austro-Ungaria** și **Rusia**, el nu se crede să mai aibă ca urmare războiul. Gazetele cele mari din Paris și Londra vorbiau chiar de pertractări (consfătuiri) între guvernele celor două state, ca să înceapă demobilizarea. De altă parte se desmint însă aceste pertractări, pentruca nici unul din aceste două state nu are încredere în celalalt și fiecare e mai sigur, că-și va înfaptui dorințele dacă e bine înarmat.

Într'aceea **Rusia** a mobilizat pe deplin corpul de armată din Basarabia și se pregătește să facă și o cale ferată de-a lungul Prutului, pentruca să-și poată aduce mai ușor trupele la locul, unde vrea.

Între chestiunile (afacerile), cari trebuie hotărâte la Londra, sunt și cererile **României**. România pretinde două lucruri: o îndreptare a graniței dobrogene de către Bulgaria și asigurarea libertății culturale (școale și biserici) cel puțin pentru sutele de mii de Români din Bulgaria, Serbia, Macedonia și Albania. Bulgarii se arată până acum potrivnici la orice îndreptare a graniței. România s'a pregătit însă astfel, încât armata ei e gata să intre în Bulgaria, dacă guvernul bulgar nu se va cuminti. De altminteri România pretinde numai o parte mică din ceea ce îi dăduse congresul dela Berlin din anul 1878. Cererile României sunt sprijinite de Austria și de Germania. Dl Tache Ionescu, ministrul de interne, a fost în Paris și acum e în Londra, ca să lucreze pentru cererile țării.

Din barbariile Sârbilor.

Medici sosiți în București de pe câmpul de războiu povestesc, că Sârbii s'au dovedit în războiul acesta ca niște feară adevărate. Pe țăranii turci, femeile și copiii lor i-a omorit fără milă. Când au sosit în Bitolia, au dat ordin ca toți răniții turci din spitale să fie omoriți, pentruca în locul lor să puna pe răniții sârbi.

Poporul sârbesc, ca și cel grecesc, e o adevărată rușine pentru Europa, și vai de ținuturile, cari vor avea nenorocirea să ajungă sub stăpânirea lui.

*) Sau Transilvania!

Red.

**) Vardarul e un râu mare în Turcia.

Noua lege militară*).

Prin articolul de lege 30 și 31 din anul acesta, în organizația militară s'au făcut unele schimbări, cari ne interesează și pe noi. Prin această lege să sporește în mod însemnat armata, așa că pe viitor feciorii nostri numai în cazuri deosebite vor putea fi scutiți de serviciul militar.

După trei ani de acum înainte, timpul de serviciu militar va fi, atât în armata împărătească, cât și la honvezime

a) la infanterie peste tot 2 ani serviciu activ și 10 ani rezervă;

b) la cavalerie și artilerie (tunari) 3 ani serviciu activ și 7 ani rezervă;

c) cu privire la cei împărțiți în rezerva suplinitoare (Ersatzrezerve) 12 ani, având a servi pentru pregătire în cele militare 10 săptămâni (până acum erau 8 săptămâni).

La marină timpul de serviciu activ ține 4 ani, iar în rezervă 5 ani.

Precum să vede deci, afară de reducerea serviciului la 2 ani la infanterie și ridicarea timpului de instrucție dela 8 săptămâni la 10 săptămâni, celelalte au rămas tot ca mai înainte.

Pentru a putea fi cineva înrolat ca militar să cere să fie cetățean austriac sau ungar, să fie apt (bun) trupește și sufletește și să fie împlinit cel puțin 17 ani. Etatea de asentare obligată însă să începe cu 1 Ianuarie a anului, în care împlinește vârsta de 21 ani și ține până la 31 Decembrie în care împlinește vârsta de 23 ani.

Dacă cineva nu și-a împlinit datoria de-a se prezenta la asentare, când a ajuns la vârsta hotărâta, rămâne supus asentării până la împlinirea etății de 30 ani.

Cel asentat are dreptul să ceară amânarea începerii serviciului activ până la 1 Octombrie a anului în care împlinește vârsta de 24 ani. La această amânare sunt îndreptățiți aceia, cari se găsesc la școale mai înalte (seminarii, universitate), sau cari prin intrarea în serviciu în acel timp în urma ocupației ar suferi pagube însemnate, sau au alte cauze vrednice de luat în seamă.

Rugările pentru amânarea serviciului militar activ sunt a se înainta până la 31

*) Cu toate că am mai dat în foaie unele anunțuri despre noua lege militară, pentru deplina lămurire a cetitorilor nostri dăm acum toate părțile mai însemnate din ea.

Iulie — prin oficiul pretorial — la comanda militară de întregire. În rugare trebuie arătat până când să cere amânarea, alăturând, totodată toate atestatele trebuincioase (act de naștere, atestate școlare ș. a.).

Rugările intrate mai târziu numai atunci să iau în seamă, dacă să aduc motive deosebite, pentru cari s'a întârziat, precum și în cazul în care cauza amânării s'a ivit mai târziu de termenul amintit mai sus.

Dacă hotărârea comandai de întregire ni se pare nedreaptă se poate face apel (recurs) în timp de 4 săptămâni începând dela primirea hotărârii la ministrul de honvezi.

Deoarece de multeori prin asentarea vreunuia pe mai mulți ani, ar suferi sau el sau cei rămași acasă, legea a stabilit anumite cazuri, în cari cel obligat la asentare are dreptul să ceară să fie transpus (schimbat) în rezerva suplinitoare. Dreptul acesta îl au proprietarii economiilor de câmp moștenite, susținătorii de familie și cei ce se pregătesc pentru vre-o carieră, precum și alții cari au alte motive însemnate.

Sub titlul de proprietari ai economiei de câmp moștenite să transpu în rezervă aceia, cari lucrează în astfel de economii de câmp:

a) la care au ajuns prin moștenire legală;

b) pe care au câștigat-o prin transcriere dela cineva încă în viață, care avere și altcum o-ar fi moștenit mai târziu;

c) pe care parte prin moștenire, parte prin înțeles comun au primit-o dela soții moștenitori;

d) din care cel puțin jumătate o stăpânesc sub titlurile înșirate mai sus, cealaltă jumătate o au căpătat dela părinții încă în viață.

Și în aceste cazuri atunci poate cere să fie cineva pus în rezerva suplinitoare, dacă fiind economi de pământ singuri își lucrează pământul, iar venitul economiei, socotit pentru o gospodărie mijlocie, e de ajuns pentru susținerea unei familii constătoare din 5 membri, dar nu e de patru ori mai mare ca un venit, care ar fi de ajuns pentru susținerea unei familii de 5 membri.

Rugările trebuie înaintate la oficiul pretorial începând cu 1 Ianuarie a anului asentării până cel mai târziu în ziua asentării. În rugare trebuie arătat modul, cum a ajuns în posesiunea averii nemișcătoare,

alăturând ca documente estrasul cărții funduare, coala catastrală de posesiune, sau cărticica de dare și hotărârea forului judecătoresc, privitoare la acea avere.

Pentru a dovedi, că se și ocupă cu lucrarea acelu pământ și că venitul curat e de ajuns pentru susținerea unei familii constătoare din 5 membri, dar nu e de 4 ori mai mare decât venitul acesta, se cere un atestat dela primăria comunală, pe care îl subscriu 2 oameni din comună, cari au feciori pentru asentare sau asentaji. În acest atestat au să se cuprindă toate amănuntele despre moșie, adică locul, unde e, mărimea, venitul ei și altele.

În privința acestor rugări hotărăște comisiunea de asentare; împotriva hotărârii ei se poate face apel la ministrul de honvezi. (Va urma).

Cătră cetitori.

A sosit iarăș sfârșitul anului. De aceea, la numărul 50, am adaus mandate postale pentru toți aceia, a-l căror abonament se isprăvește în luna lui Ianuarie.

Prin aceasta îi rugăm pe toți: să-și reînnoiască abonamentul cât mai curând, ca astfel să putem trimite și noi foaia în rânduială.

Numeri de probă, la dorință, se trimit ori cui gratis. Cu un mandat postal (utalvány), pot trimite banii și mai mulți înși la olaltă, numai adresele la toți să fie scrise lămurit și descurcat.

Ne rugăm a scrie însă totdeauna numele și adresa întreagă cât se poate de descurcat. Iar abonații cei vechi să lase adresa cea veche lipită pe mandat, rupând numai partea cealaltă a fășiei, unde nu e scris nimic. Orice schimbare de adresă se poate face, ștergând ce e tipărit și însemnând, *tot în locul acela*, cum trebuie să se îndrepte. Asta mai cu seamă, când cineva dă mandatul lui altcuiva, sau s'a schimbat numele comunei, posta ultimă etc.

Binevoii a avea de grije la cele spuse mai sus, fiindcă prin aceasta ne ușurați mult lucrul și ne încumjură încercături neplăcute și pe o parte și pe cealaltă.

Deodata cu trimiteria abonamentului, fiecare cetitor poate comanda și „Călinarul Poporului” pentru el sau și pentru alții. E mai ușor a trimite banii pentru foaie și călindare la olaltă.

Administrația „Foaia Poporului”.

Cu paloșul.

34

Poveste vitejască din vremea descălecatului

Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmas).

XXV.

Pătăniile unui sol.

După ce tuși de mai multe ori, Munteanul începui:

— Cuvioase Părinte și cinstiți boiari! Să nu credeți că mi-a scăpatără dăn vedere bănuiala vădită cu care m'ați primitără. Nu pociu tăgădui că o asemenea bănuială este firească și ar fi împărțită dă orice om cu minte, văzând că sare dăn pom un om sol, învelit numai într'o sarică roșie și strigă că este solul lui Alexandru, Domnul Țării Rumânești. Cu toate cărțile ce le va având la el, un om în asemenea împrejurări nu poate decât să fre bănuț, și

ales când, ca mine, nu este încă ajuns la vrăsta la care se aleg obișnuit solii. Să nu credeți, deci, că o asemenea bănuială ar putea să mă supere sau chiar să mă mire. Vă mai spui că am cu ce s'o împărăștiu.

Mă numesc Părvu Nedeianu, sunt fiul lui Preda Nedeianu, care, și el, se trage dăn neamul Basarabilor și a Sandei, o vară primară cu Domnul. Taica, Dumnezeu să-l ierte, a crescutără cu Vodă: până la moartea lui a trăitără la Curte, având loc dă frunte atât la oști cât și la sfaturi. Pă mine m'a botezatără chiar însuși Basarab; dă mic copil m'a luatără la Curte, crescându-mă cu feciorii lui, cu Vlaicu și cu Radu.

Nu-mi răsărise încă bine barba și eram Căpitan păste o sută dă călăreți olteni, viteji aleși, unul și unul, cu cari făcuiu părjol printre Bulgari când ne-am războitără cu ei, acum câțiva ani. Mi-a rămas semncinsteș dăn războiul ăla, priviți!

Dând sarica la o parte, el se întoarce

pentru ca focul să bată în plin asupra lui și arătă, sub țâța dreaptă, adânc săpat pe pielea smolită, semnul unei cumplite lovituri de suliță.

— Dă atunce, urmă el, n'a fostără războiu în care să nu fi luat parte, și nu mai sunt în stare să număr dușmanii căzuți sub paloșul sau sub sulița mea. Dar am știut să ajut pă Basarab, nu numai prin puterea ăstui braț, dar și prin agerimea ăstor creeri, și zicând aceste cuvinte se bătă pe frunte. M'a trimis în solie la Țarul Bulgarilor, la Craiul Sărbilor, la Voevodul Ardealului, în împrejurări grele, în vremuri dă cumpănă, când un cuvânt prea mult putea să aducă peire, când trebuia să ghicești însemnarea unui zămbet, a unei încruntări de sprânceană, și chiar adesea aceea a unei tăceri prelungite. Nici odată nu m'am întors fără a fi izbutitără și a fi depășitără nădejdea pusă dă Vodă în mine. Iată pentru ce sunt nelipsit dă la sfaturile lui și pentru ce Vodă nu are taină pentru mine.

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Vișău-Iza (Maramurăș) și-a ținut cea dintâi adunare generală în comuna *Dragomirești*. Și înainte de aceasta fruntașii noștri de-acolo, mai ales preoții, au ținut mereu conferențe populare pe la sate, despre cari am raportat totdeauna cu plăcere. Munca aceasta pentru cultura noastră națională au deșteptat cari au încercat să pună bețe în roate, dar și ura străinilor venetici, opoșiți pe-acolo, n'au izbutit.

În ziua adunării au sosit preoții din trei protopopiate. După frumoasa slujbă din biserică, vrednicul nostru preot *E. Bran* a rostit o frumoasă predică despre bunățile hărăzite neamului nostru de bunul Dumnezeu. Acestea trebuie să le îngrijim, cultivându-ne limba noastră și îngrijindu-ne și de deșteptarea minții. Apoi au pornit cu toții la biserică cea nouă de piatră, unde s'a ținut adunarea, la care au luat parte peste tot o mie cincisute de frați țărani din *Dragomirești* și toate satele învecinate. Se citește raportul comitetului, din care se vede frumoasa muncă desfășurată de acesta. Îndeosebi preoțimea noastră din acest despărțământ e la culmea chemării sale, pecând dintre învățători abia sunt doi trei, cari se interesează de înaintarea culturii noastre cu ajutorul Asociațiunii. *Cu atât mai mult se interesează poporul*, căci cu cei 50 de membri ajutători, toți țărani, înscrși la adunarea aceasta, despărțământul Vișău-Iza are acum 612 membri ajutători, toți țărani, așa ca în curând va ajunge în fruntea tuturor despărțămintelor Asociațiunii din Ardeal și Ungaria. Vrednic popor și vrednici preoți!

După citirea raportului, dl *Dr. Vasile Meșter*, avocat, ține o conferință despre *Mișloacele de înaintare, folosul învățturii și datorința noastră de-a ne cultiva*. Conferința plină de învățături bune a fost ascultată de marea mulțime cu folos.

Dl *Alexandru Moldovan*, candidat de avocat din Vișăul-de-sus, propune, ca în anul viitor să se lucreze în despărțământ pentru îmbrățișarea meseriilor, pentru organizarea expozițiilor de cusături și țes-

turi maramurășene, apoi de meserii, plugarie și expoziții de copii.

S'a mai hotărât, să se înființeze în toate comunele agenturi, cari vor avea datoria să înscrie membri, să încasseze taxe și să împartă cărțile din Biblioteca Poporală a Asociațiunii. S'au mai luat și alte hotărâri bune, toate chemate să desăvârșească munca pe terenul culturii naționale în acest despărțământ.

Pe lângă cei 50 de țărani membri ajutători, s'au înscris și 6 membri ordinari, între cari și d-na preoteasă *Alexandrina Anderco* și domnișoarele *Maria* și *Florica Bran*.

Munca din despărțământul Vișău-Iza poate sluji de pildă multor alte despărțăminte.

Despărțământul Chioarului. Comitetul central al Asociațiunii a primit propunerea, ca despărțământul Șimleului să se desfacă în patru despărțăminte deosebite: Șimleu, Jibău, Băsești și Chioar. Însărcinat de acelaș comitet, părintele protopop *Ioan Serb* din Șomcuta-mare a invitat pe toți Românii din ținutul, pe care are să-l cuprindă noul despărțământ, la adunarea de înființare. Adunarea s'a ținut în Șomcuta-mare, în casele băncii românești „*Chioreana*“, fiind de față mai toți preoții din ținut și mult popor.

În comitetul despărțământului s'au ales deocamdată patru domni: *Nicolae Nilvan*, dir. de bancă, *Dr. Simion Butean*, *Dr. Cornel Pop* și *Dr. Teofil Dosa*, avocați în Șomcuta-mare. S'au înscris un membru fondator (cu 400 cor.), 4 membri pe viață (cu 200 cor.), 26 ordinari (aceștia mai toți preoți) și 25 ajutători. Pe lângă aceștia sunt încă o mulțime de membri înscrși dinainte de înființarea despărțământului, care astfel făgăduiește a fi unul dintre cele dintâi cu privire la numărul membrilor și de sigur, că și cu privire la munca culturală, ce o va desfășura.

Înființarea unui despărțământ nou tocmai în ținuturile cele mai primejdite ale neamului nostru e o nouă dovadă de puterea de viață a Romanului, oriunde ar fi el. Ce privește îndeosebi noul despărțământ, înființarea și dezvoltarea lui va trebui să se mulțumească mai ales vredniciei noastre preoțimi, care propovăduind

toate câte se petrec în țările vecine cu a păste care domnește, a urmărit să la început, cu osibită băgare de seamă, mișcarea Rumănimii d'acilea. Știut trebuie să fie că el, să mult, umblă pe lângă Bărlădeni pentru ca ei să se incline lui, îndatorându-se din parte-i a-i apăra de Tătari și de orice alt dușman. N'a izbutitără pentru că Bărlădenii erau neuniți și nu se înțelegeau între dânsii. A intrat în vorbă și cu Codrenii dară n'a izbutit fiind ca vitejii de Codreni s'au crezutără în stare să se apere singuri de Tătari fără a-și mai da stăpân.

Tot imi zicea Basarab: Părvule, fatul meu, cum stau lucrurile pe Siret și pe Prut, i-ar ajunge unui bărbat îndrăzneț să aibă numai puțin noroc, pentru a face dâna atâtea țărișoare mici și slabe o țară mare și cu putere. Ce păcat că nu se ivește un asemenea bărbat sau că nu pociu eu să prind picior în Bărlad sau în Codru!

În iarna trecută ne veniră însă vești dâspre alcătuirea, în munții Moldovei, a unui fel de frăție pentru alungarea lui

evanghelia știe că va izburti numai făcându-se totodată și propovăduitoarea limbii ferbinți de limba și cultura națională românească.

Fiecare Român

mai de dai Doamne ar trebui să cetească în aceste zile o gazetă cum se cade, din care se afle despre marile frământări, ce se petrec în toată lumea.

Toate națiunile din Europa urmăresc cu mare atențiune desfășurarea lucrurilor în Balcani. Noi Românii, cari suntem atât de aproape de țările balcanice, nu mai lucape îndoială, că trebuie să urmărim în prima linie cele ce se petrec în jurul nostru.

Fiecare Român să-și aboneze cel puțin o gazetă românească, de unde va putea afla foarte multe. Dintre gazete, desigur că „*Foia Poporului*“ este cea mai potrivită, fiindcă

„Foia Poporului“

este

cea mai veche, mai bună și mai iostină foaie pentru poporul nostru.

Aduce cele mai nouă știri de peste tot locul

preoum și

foarte multe chipuri din lumea întreagă.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

Abonații cei noi primesc în cinste și partea romanului „Cu paloșul“, care s'a tipărit până acum în foaie.

Lășiți deci „Foia Poporului“ presta tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Dar să încetez a vă mai vorbi de mine, căci, ați putea să credeți că sunt om lăudăros, și să vă spuie în ce împrejurări și în ce scopuri m'a trimis Basarab la Bărlad.

Cuvioase Părinte și cinstiți boiari! Mai bine de cât mie vă este știut că toată Rumănimia care locuiește în țara care se află între munții de mari, Nistru și Mare se află în a mai cumplită fierbere.

Călătorii noștri se uitără unul la altul.

— Impilările și fărâdelegile lui Sas, Voievodul Moldovei, plecarea lui oarbă la toate poruncile Ungurilor au stârnitără în Moldova nemulțumirile ale mai cumplite. Celalalte țări: Bărladul, Hotinul, Iașul, Orheiul, Lăpușna, Codru, trăiesc cu groaza pustiirilor tătarești, puterile lor răzlețe putând cu greu să se apere de păgâni. Pe de altă parte, Craiul Laios, cu floarea puterii ungurești, a plecatără tocmai la Napoli pentru ca să răzbune moartea frăține-său și să cucerească crăia aia.

Alexandru Basarab care are știință de

Sas și dăzrobirea țării de sub ascultarea Ungurilor. În curând mai sositără altele, zicând că frăția aia se întinde peste hotarele Moldovei, prin Bărlad, prin Codru, prin Lăpușna, până la Orheiul, până la Iași, până la Hotin. S'a mai aflatără dâspre ivirea unui voinic, poreclit Păunașul Codrilor, care purta și poartă războiu cu Sas și cu ai lui și ia vamă de la negustorii care intră și iesă din țara Moldovei și dâspre care am bănuitară, Basarab și cu mine, că trebuie să fie în legătură cu frăția care viecește să dâsrobească Moldova. Dar iată că, acum o lună, ne vine veste că căpetenia, sufletul întregii mișcări, este un călugăr care lucrează pentru un kneaz vestit dâna Maramureș: Bogdan de la Cuhnia!

La auzul acestor cuvinte Toma Alimos, Mihai, Ștefan și Gheorghiuță cu greu se putură împiedeca de a sări de pe locurile lor. Iar Părintele Isaia zise Munteanului, cu glas liniștit:

— De unde ați aflat această veste; de unde știți că este adevărată?

Literatură și știință

In Anul-Nou.

I.

S'a mai dus un an pe drumul
Vieții noastre trecătoare,
Că-asa e'n lume rostul:
Un an vine, altul moare.

II.

Să uităm de greul vieții
Ce'n trecut l-am suportat,
Bucurându-ne cu toții,
Că au nou am căpătat.

III.

Piara orice dușmănie
Dintre noi de-acu 'nainte,
Viețuind în armonie
Și în dragoste ferbinte.

IV.

Să sădim în noi iubire,
Și credință 'n Dumnezeu,
C'a Lui mână-ocrotitoare
Ne-a feri de orice rău.

V.

Sa luptam cu barbație
Pentru limba românească,
Tot Românul sa și-o fie
A sa lege strămoșească.

VI.

Sa fim iubitori de școală,
De biserica și neam,
Tot Românul aiba fala
Că-i din viața lui Traian!

VII.

Anul nou cu fericire
La tot neamul românesc!
Cărui multă înflorire
Să-i de-a Tatăl cel Ceresc.

Vasile Ciemie

Urare de Anul-Nou.

Anul-Nou cu fericire
Să-l petreceți, și'n unire
Tineri și bătrâni sa fiți
Și cu toții să înfloriți
Ca merii
Ca perii
Pe la mijlocul verii,
Ca toamna cea îmbelșugată
Cu de toate îndestulată.

De unde am aflat-o, răspuse Munteanul cu oareși-care mândrie, da la iscoadele noastre. Nu este Domn sa aiba iscoade ca alea care slujese lui Basarab. Se vâra ori unde, afla pâna si ce gândește omul. Adevărat ca și darnic stăpân e Alexandru Voda: știe sa prețuiască și să răsplătească slujbele facute, ti-e drag să-l slujești!

Știm ca vestea este adevărata urma el, căci al care a adus-o a auzit cu urechile lui pa fruntașii Moldovei, la un kneaz Balos, dăn satul Poiana, jurând ascultare unui boiar da peste munți anume trimis da Bogdan in Moldova. Dar mai bine decât mine, știi Cuvioșia Ta că grăiesc adevărul, căci le vazura toate ochii Cuvioșii Tale și le puse la cale toate mintea Cuvioșii Tale.

— Crezi? intreba călugărul uimit.

— Părinte, câte le spusieu până acum le știam d'acasă, cu ajutorul lor am înțeles, după vorbele ce le auzii cât am stat aspus in ast carpin, că călugărul despre

care ni se spuse că este in capul mișcării da dăzrobire a Moldovei nu este altul da cât Cuvioșia Ta! Oare, după câte vă ziseiu până acum, va mai indoiiți că sunt Părvu Nedecianu, solul lui Alexandru Basarab?

— Nu, răspuse Părintele Isaia uimit, aproape îngrozit, văzând că tainele lucrării sale erau cunoscute într-o țară străină până in amănunțimile lor. Nu ma mai indoiesc.

Iar Toma Alimoș adause:

— Intre noi o fost un trădător!

— Trădător nu, răspuse Părvu liniștit, dar o iscoadă dășteaptă, plătită da noi. Dar să vă arăt cum ajunseiu acilea. Basarab aflând amănunțimile ce vi le spusiei, dupăce rămase singur cu mine, imi zise:

Părvule fătul meu, veștile ce le auzirăm mă silesc să iau fără întârziere o hotărîre in privința mișcării ce este pa cale d'a izbucni in Moldova și a cărei izbândă imi pare mai pe sus da indoială, dat fiind potopul da ură ce a stărnit nemernicul da Sas. El va fi alungat si cu bună seamă că

Descântec de Anul-Nou.

Sfânt Vasile!
M'as rugă pe mine a mă ascultă:
C'astă noapte
Mie poate
Ca să-mi facă
Ce să-mi placă.
Să-mi trimiți un petitor
Dela vatră ori cuptor
C'un crețar descântător
Aieca la tăietor!
Să-l aduci,
Să-l apuci
P'un gătej
Cu părleji!
Ori pe care din flăcăi să aduci!
Fie mut, fie buzat,
Numai să-mi fie bărbat!
Că o cruce eu fi-oiu da,
Iar de nu, te-oiu blăstămă,
Și de rău te-oiu însemnă.
Și te rog Sfinte Vasile
Să-mi aduci unul din senin!

Amin!

Din *Hortou* (I. Nășaud).

Versul palincii (rachiuului).

Pălincuță draga mea,
Pus-am gând, cu na te-oiu bea
In toata viața mea,
Numai de nu te-oiu avea!
Și-am pus gând cu jurământ,
Dar tu nu-mi mai ieși din gând!
Fost-am să ma las de tine,
Tu te ții tare de mine
Si m'as jură cât de rău,
Dar ma tem de Dumnezeu.
Ca mă tem ca voiu minți
Că tu iar m'îneceli,
Că sa te purtasi aseara,
De mă făcuți de oară!
Dacă eu m'ama îmbătat
Satu 'n rând cu lăm luat
Tot horind și chiind
Și 'ntr'adin multe vorbind,
Strigând tare 'n gura mare
Ca un bolnavi fiesetare.
Iara care m'a văzut
Zicea că am sărit.
Că...
Așa...
O amărită palincă
Pe mulți feri tu de nimica:
Că tu-i faci de se sfădesc

Pe la domni de se târăsc.
Domnii luând seama bine,
Ei te probozesc pe tine,
Tu ai spune și mai multe,
Domnii nu vreau să te-asculte,
Că nu te pot vedeă beat
Ca pe un câne turbat,
Ci îți grăesc cu ocară
Să ieși tu din casă-afară!
O pălincă scârbolincă,
Ție și-e plata pușintică,
Să te faci fără scumpete,
Nu ești bună nici de sete!
Iară cine-ți cântă ție
Se ține de nebunie,
Cine te soarbe mai bine
Are parte de rușine.
Gândeam, că ești de folos,
Dar tu din minte m'ai scos
Și m'ai tăvălit pe jos!
Oricât eram de tinos
Crășmarul ne cere bani,
Noi ne vedem șurumani,
Că noi marha ce-am avut,
Noi ne-am pus și o am vândut,
Prețu'n crăjmă l-am beut,
Banii de mult i-am sfârșit.
Beui pan' avui un ban
Și-am rămas fără suman,
Și-am beut tot cu felea
Și-am ramas cu cămeșă;
Dacă'm văzut că-i bine-așa,
Am beut-o și pe ea
Și-am rămas numai așa!

Din *Strâmbul*.

Țiganul și purcelul.

Țiganul Coșcodei furase purcelul Românului. Dar nu se îndurase să-l taie încă in sara aceea, căci danciul lui ținea morțuș să se culce cu purcelul.

A doua zi, deslețimineață, Țiganul se întâlnește cu Românul pagubaș, care nu-l bănuia.

— Ce-i Coșcodei? strigă Românul, cam aspru din fire, către Țigan.

— Ce purcel? răspuse Țiganul, care știa cu musca pe căciulă. Nu țiam furat cu purcelul.

— Hai să vedem, zise Românul.

S'a dus la Țigan, unde a găsit purcelul in brațele danciului. Ce-o fi pășit Coșcodei, rămas fără purcel, ne putem închipui.

nu-i voiu da cu nici un sprijin. Dar Ungurii nu vor putea să-l lase și Voevodul Ardealului va veni cu bună seamă in ajutorul lui. Dă oarece însă oștile ungurești ale mari se află cu craiul la Napoli, iar altele pa granițele Sârbiei, nu va fi in stare Voevodul Ardealului să rapuie pa Români da la Siret și Prut, mai ales da vor fi toți strinși imprejurul aluiași steag. Aș putea să mă folosese de această tulburare și să pun mâna pa Bârlad. Dar punând mâna pa Bârlad aș mieșiora mult sorții da izbândă a Rumânilor și aș ușurâ pa a Ungurilor care s'ar arăta in urmă mai trufași decât sunt azi. Apoi, înainte da toate sunt Rumân, și dorese izbânda Rumânimeii. Dacă Bogdan nu izbuti sa întemeieze o nouă Domnie românească intre munți și Nistru, o astfel da Domnie numai da folos ne poate fi și da sprijin mare la întâmplare da războiul cu Ungurii sau cu alte neamuri. Trebuie deci să dau lui Bogdan mână da ajutor. Dacă nu-i pociu ajută pa fața, cu arma, căci nu se știe cum se întorc lucru-

Poezii populare.

Din Oprea-Cârțișoara.

Trandafir de pe rozor,
Pe de laturi roșior,
La mijloc îi roșu închis,
Tinără mândră mi-am prins.
Și o-am prins într'o cercare,
Să vedem ce minte are,
Dar mintea-i copilărească,
Că nu știe să iubească,
Făr' numai să năcăjească.

Mândruță lângă părau
Nu mai purta gândul meu,
Că gândul meu îi de spini,
La mândruța din vecini.
Că-i mândruță tineria,
Pică-mi, inima de ea.
— Frunzuliță foaie fragă,
Cum să-ți zic mândruțo dragă?
Da și-oiu zice dalbă,
Că de mică mi-ai fost dragă.
— Dar eu badeo cum și-oiu zice?
— Trandafirel înflorit,
Că de mică te-am iubit.
Când iubesti par'că glumești,
Dar la urmă te căiești.
Că iubirea-i infocată,
Vai de cel-ce-o gustă-odată,
Cât trăește n'o mai gată.

Despărțirea-i poama amară,
Când te duci în altă țară.
Despărțire gust amar,
Cin' te-o făcut gusta-te-ar.

Așa-mi vine câte-un gând,
Să-mi prind caii să mi-i vând,
Și plugul să mi-l aprind,
Iar din ferul cel mai mare
Să-mi fac teacă la piștoale,
Și din ferul cel mai mic
Să-mi fac potcoave la murg,
Să 'nealec și să mă duc
Sus în muntele cel mare,
Să mă fac un stâlp de sare,
Să mă lingă oile,
Să mă plângă mândrele.

Culese de
George Pădurean, june

Gheață. care nu se uscă.

Un Englez venind toamna din Africa
de mijloc, unde nu se știe nici din auzite
ce e zăpada sau gheața, își aduse un Ne-
gru ca servitor. Nu peste mult începî frigul
și într'o dimineață servitorul african
eșind afară găsi apa dintr'un vas înghe-
țată. Cu mare greu o scoase din vas și o
duse stăpânului zicând: „Uite ce bucată
mare de sticlă am găsit!“

Ca să glumească, stăpânul îi spuse
să o pună lângă sobă, ca să se uște. Apoi
plecă. Venind după un cias înapoi, servito-
rul i se plânse zicând: „Domnule, din ce
apropiam sticla mai tare de căldură, din
ce se udă mai tare“.

Din prostiile modei.

— Vezi chipul pe pagina de-alături. —

Anul acesta încă a venit o modă pen-
tru doamne, de să se îngrozească omul.
Par'că ar sta banii pe rozoare, iar nu că
sunt atât de scumpi.

Dar ce să-i faci? Așa sunt doamnele,
mai cu seamă cele dela oraș. Iar cele dela
sate încă, de multe nu se lasă mai pe
jos în de-ale modei.

În anul acesta au eșit niște pălării de
să te îngrozești de ele. Pălăria e mică, iar
pe ea este pusă o pană mare cât pe colo.
Apoi haine croite și tăiete în fel și chip.

Un colaborator al foii noastre, văzând
mai multe doamne și domnișoare, îmbră-
cate „la modă“, a făcut poezia de mai
jos, pe care ne-a trimis-o spre publicare.

Iar ca să poată vedea cetitorii nostri
și o seamă din aceste prostii ale modei, co-
laboratorul nostru ne-a trimis și un chip,
în care se arată cum se îmbracă unele
„doamne“ și „domnișoare“, ce se țin tare
cuminte... Să vedem, deci, ce zice cola-
boratorul nostru:

Doamnele de-acuma,
(S'a ispravit gluma),
Si-au pierdut tot rostul,
Fac toate de-a 'ntorsul,
Dau pe pălării,
Rochii, danterii,
Banii, cum ai dă
Pleava'n vânt, s-o ia,
Ca să n-o mai ai.

Și-i păcat, ah, vai,
Că și cea săracă
Tot așa se 'mbracă,
Se schimonosește
Și se maimuțește,
Ca și cea bogată,
Fie doamnă, fie fată,
Crezând că așa
Bine le va stă,
Lumea când le vede
Mai culte le-a crede,
Harnice, frumoase, —
Pe cele lenoase.

Dar amar se 'nșeală
Când cred în spoială,
Căci nu pălăria
Cât cântălăria,
Și cât un curcan
Peană de bățlan,
Rochie strâmtată,
Bluză înflorată
Și față pudrată, —
Face az' pe-o fată.

Nu decoltături
Și schimosități,
Muful cât un sac —
Nobile, le fac;
Ci o 'mbrăcăminte
Simplă și cuminte,
O purtare aleasă
O face mireasă.

Astăzi omenia,
Cum și modestia,
O purtare bună
(Nu moda nebună)
Aduc pețitori
Și adoratori!

La un neam c'al nost
Moda-i ceva prost,
Și păgubitor,
Domnișoarelor!
Căci avem năcazuri
Și multe zăgazuri
De-a mai îndreptă,
De-a mai ajută,
În loc să fugim
Modei sa-i slujim.

Nu se potrivește,
Când năcazul crește
Într-ai noști țărani,
Voi s'aruncați bani

rile, poeziu să-i folosească mult pã sub mână.
Iar eu imi voiu cauta vre-un câștig pãste
munții noștri, în Ardeal, și-l voiu dobândi
cu ușurință, cãci Ungurii având da furca
pã Siret pã vremi îndelungate, nu vor în-
drãzni sã se strice pã fatã și cu mine.*)

Însã frunțãii negustozilor din Bãr-
lad, cu noul lor Voevod, Kneazul Tãrziul,
fiindu-mi câștigați și hotãriți a se închinã
mie, mi-e teamã cã nu vor primi sã dea a-
jutor Moldovenilor și lui Bogdan, și ca se
vor întâmplã vrãjbe cu knezii și cu popo-
rul dã la tarã, care se țin dã Toma Ali-
mos și sunt câștigați miscãrii. Trebuie
deci sã trimit la Bãrlad un om da incredere
care sa-i povãtuiascã pã Bãrladeni spre
bine, dar fãra a mã da da gol, ca sa nu
poatã gasi pã urmã Ungurii prilej da raz-
bunare, dacã vor fi biruitori. Gãndese deci
sã te trimit pã tine, cãci altul mai dastept
și mai dã încrede știi cã n'am.

Pleacã deci, fãtule, la Bãrlad, chiar

*) Sã rãle de atunci se asemãnã mult cu
cele de azi. Numai sã ne știm folosi de ele!

dã mãine dacã poți. Vei aveã la tine cãrți
dãn parte-mi cãtre Tãrziul și ai sai, prin
care le voi zice sã dea crezãmãnt daplin la
toate cãte vor auzi da la tine. Le vei zice
cã Basarab înainte de toate este Rumãn;
și dorește mai prãsus dã toate mãrirea și
lãbãnda Rumãniinii; cã cei ce vor sã înter-
meieze o nouã Domnie rumãneasã — lu-
creaza la un lucru care numai placut poate
fi unui Domnitor rumãn. Le vei zice cã
fața cu miscãrea pornita în Moldova, Ba-
sarab le cere sã dea uitarii fãgãduințele
fãcute lui, sã uite vrãjbele și neînțelegerile
ce au cu Toma Alimos și ai sai și cu totii
împreuna sã dea sprijinul ãl mai puternic
intemeierei unei Domnii.

Multe a vorbitãra Basarab cu mine,
cãci o noapte întreaga ne-am tot sfãtui-
tãra, acuzãia va spuii numai miezul sfã-
tuirii noastre. A treia zi, de dimineata,
plecat-am cu cãrți da la Voda atãt pentru
Bãrladeni cãt și pentru Cãpitanul dã la
Cetatea Albã unde, dupã isprãvirea trebilor
ce le aveam la Bãrlad, urma sã merg pen-

tru a curmã niște neînțelegeri cu Genovezii
în privința vãmurii mãrfurilor lor. Cãnd
ajunsesem la Siret, iatã nene, cã mã ajunge
un credincios al lui Basarab cu poruncã
sã mã duc întins la Cetatea Albã, unde sã
nu zãbovesc mai mult dã trei zile, iar d'a-
colo sã merg dã sãrg (numai decãt) la Bãr-
lad, unde sã mã opresc numai o noapte.
Înțeleseiu cã Voda nu voeste ca lumea sã
crezã cã solia lui este menitã mai cu
seama pentru Bãrladeni, ci cã menirea ei
dã cãpetenie este sã punã capãt neînțele-
gerilor cu Genovezii, iar cã prin Bãrlad
trec numai cu prilejul intoarcerii mele.

(Va urma).

„Foaia Poporului“ cu numãrul se
aflã de vãnzare în Sibiu — în tot decur-
sul sãptãmãnei — la Administrația foii,
strada Mãcelarilor Nr. 12, precum și în
trafica și prãvalia de ziare L. v. Németh
în strada Turnului (Saggasse) Nr. 12, iar
pentru partea de sus a orașului în trafica
și prãvalia de ziare H. Frank, strada Cis-
nãdiei Nr. 36.

Bentru lux nebun;
Că ar fi lucru bun
Dacă al vostru prisos
S'aduceți folos
Talpei, — car' ne ține
Și în rău și'n bine.

Dame, damicele,
Vremile sunt rele;
Prea trudesce bărbații
Ca să pape alții
Truda lor de-o lună,
Pe-o haină nebună.
Prea sunt triști tătâmi
Și săraci Românii,
Ca să ne stea bine
În zdrențe străine,
E prea jele'n codru
Ca să avem modru
A ne ține sus
Când bucate nu-s.

Veniți-vă'n ori,
Iubite surori,
Nu vă cucuiți
Să nu amețiți!

„Fratele țărăniului“.

Tot din prostiile modei. Noi râdem, și cu drept cuvânt, de toate prostiile, pe care le fac „doamnele“ și „domnișoarele“, pentru că să pară în ochii bărbaților mai frumoase decum sunt. Se văpșesc, pun pe cap păr dela Chinezi morți de ciumă sau de holeră, îl acoper cu pălării cât roatele carului sau cât un cuib de pitulice, mijlocul și-l strâng într'o mașină, se înalță cu niște ghetete (păpuci) cu tocuri (călcăie) înalte, de merg legănându-se ca niște rațe bete și câte alte prostii. Ar trebui să mai ia acum pildă și dela femeile Negrilor din Africa-de-mijloc. Femeile acestora se supun la adevărate chinuri, numai să se facă „fru-

moase“. Ele nu se mulțumesc cu văpsitul, ca ale noastre, ci un măiestru le face tot felul de podoabe pe piele *crestându-le cu cuțitul*, ca să țină. Și fiindcă Africanele umblă goale, afară de un șorț scurt, podoaba aceasta trebuie să și-o facă și pe umeri și pe spate. Nu se mulțumesc numai cu atâta, ci își găuresc și nasul, în care pun un belciug (ale noastre își găuresc numai urechile). La mâni și la picioare au brățare de fer, cari cântăresc mai multe chilograme. Nefiind mulțumite cu creșturile făcute de cuțit, se mai și văpșesc, apoi peste văpșea se ung cu unt. Ne putem închipui, ce duhoare răspândesc. De altminteri ale noastre încă se ung, dar cu pomadă, care e untură de porc feartă cu mirosoși de flori.

Prostia e aceeași pretutindeni, numai formele ei sunt deosebite!

Din prostiile modei.

— Vezi textul pe pagina de-alături. —

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 11 Ianuarie n.

La Anul-Nou.

„Foia Poporului“ se adresează cu următoarele cuvinte către iubiții săi cetitori:

Dragă cetitor
Și ascultător,
Dragă cetitoare
Și ascultătoare,
Anul care vine
Să-l petreci cu bine,
Pururea voios,
Nici când mănios.
Lucrul să-ți sporească,
Averea să-ți crească,
După gândul tău,
Dela Dumnezeu.

Iubite vecine,
Anul care vine,
Fie mai plăcut,
Decât cel trecut,
Și cu mai mult soare,
Cu grâu pe rozoare,
Cu mai mult alaiu,
Cântece pe plaiu.

Și dacă creștine,
Anul care vine,
II dorești de-așa,
Ruga n'o uită,
In bine și în rău,
Cătra Dumnezeu!

P. O. O.

Moștenitorul trenului nostru, arhiducele Francisc Ferdinand, a împlinit la 18 Decembrie etatea de 49 de ani. Cei mulți înainte!

Un nou prinț român. Vineri, 21 Decembrie, Principele a de coroana a României a dat naștere unui baiat, care a primit numele *Mircea* în amintirea Marelui *Ștefan* al Munteniei *Mircea*, care a stăpânit și Dobrogea cu Siliștria precum și o parte a Transilvaniei. Familia Prințului moștenitor are acum șase copii: *Carol*, student la universitatea din București, *Nicolae* și *Mircea*, apoi fiicele *Elisabeta*, *Maria* și *Heana*. Să ne trăiască!

Iubitul nostru poet național *Gheorghe Coșbuc* a fost în 16-29 Decembrie la o serată în Dej. Ne putem închipui bucuria Românilor de-acolo când au avut țerțirea sa aiba între ei pe „badea *Gheorghe*“, cele cunoaște mai bine sufletul poporului nostru dela sat, unde el însuși a crescut și și-a petrecut anii cei mai frumoși ai vieții.

Aeroplanul lui *Vlaicu* l-au găsit căiva ingineri englezi de cel mai bun pentru creșterea militară. Ei l-au propus să le cînda patenta (dreptul de-a fabrica aeroplanul lui) cu 400 de mii de lei, totodata reu să-l angajeze la fabrica lor cu o plată de două mii lei pe lună.

Duel între *Tisa* și *Caroli*. *Tisa* s'a dus în una din sările trecute la casinoul național (un fel de club nemesesc sau reuine). Aici a vrut să salute pe contele *Caroli*, unul dintre membrii mai însemnați i opoziției. Dar acesta i-a întors spatele icând: „După cele întâmplate până acum tre noi orice vorbă e de prisos“. *Tisa* a simțit vătămat și l-a provocat pe *Caroli* a duel în săbii. S'au lovit ei cât s'au lovit n — săbii, până ce la urmă *Caroli* s'a ales u o șgărietură la mână. Cu aceasta s'a prăvit duelul.

Părintele vicar și prepozit capitular *Ioan Boroș* din *Lugoj* a fost decorat de Impăratul cu crucea de comandor al ordinului „Francisc Iosif“ cu steaua.

În amintirea lui *Spiru Haret*, dl *Dr. Istrati*, primarul Bucureștilor, a dat ordin, ca Strada Diaconeselor să poarte pe viitor numele răposatului ministru de instrucție și deșteptător al țărânimii române din România.

Văduva lui *Caragiale*. Camerele române au votat pentru doamna *Caragiale* și fica ei o penziune, pe care o vor primi cât vor trăi.

Kiderlen-Wächter, ministrul de externe al Germaniei, a murit în etate de 61 de ani. El a fost zece ani, până la 1910, ministrul Germaniei în București, unde își câștigase dragostea Românilor, mai ales, că învățase în curând românești și petrecea foarte mult la vînat, unde-i plăcea să vorbească cu țărâni nostri. El era și un iubitor mare al cusăturilor și țesăturilor măiestre ale țărâncelor noastre. Palatul lui din București era plin de covoara românești, afara de aceea trimitea în fiecare an de zece de mii de franci țesături românești în Germania, comandate de cunoscuți de-ai lui, pe cari i-au știut câștiga pentru frumusețile românești.

România a pierdut un bun prieten prin moartea lui.

O supărare „patriotică“. În Ibașfalau a fost luna trecută alegerea consiliului communal. Sași și cu câțiva Maghiari, Armeni și poate și Jidani au prezentat a listă, în care erau și doi candidați sași, majoritatea Maghiarilor a prezentat însă o listă, în care nu era nici un Sas. Lista aceasta a reușit. Din cauza aceasta mare supărare la Sași veniți acolo și protest, că Jidano-Maghiarii nu vreau să înțeleagă, că acum mai ales, după războiul balcanic, unde s'a văzut, că și o țară mica poate face ispravă. Ungaria e pierdută de nu va milui și mai departe pe Sași obișnuți să trăiască tot milogindu-se. Ce fleacuri!

Ajutoare soldaților mobilizați. Ministerul de războiu din Viena a primit daruri mari în bani pentru a fi împărțiți la soldații mobilizați în Bosnia și Galiția. La 19 Decembrie comandanții corpurilor au împărțit patru sute de mii de coroane, și anume celorce au servicii mai grele câte 5 coroane, celorlalți câte 1-2 coroane. Ministerul de războiu mai are patru sute de mii de coroane, cu cari vor fi ajutate familiile rezerviștilor lipsiți de mijloace.

Logodnă. Dl *Ilie Șteflea*, comerciant și proprietar în Sibiu, s'a logodit cu gențila de-soară *Ștefania Tătulea*, fiica vrednicului preot *Tătulea* din Bran. Logodnicii au dăruit suma de 15 cor. la fondul ziaristilor români, ca răscumpărare pentru anunțurile de logodnă.

Felicitările noastre!

Pace sau războiu? Gazeta „Minerva“ din București a făcut o întrebare publică cetitorilor săi, întrebându-i ce doresc: pace sau războiu cu Bulgaria? Au răspuns 31 de mii 850 de cetitori, mai toți dinafara de București. Din aceștia 28 de mii 567 cer războiu, iar 3283 pace, dar și aceștia numai cu gândul, că Bulgaria va fi destul de cuminte să îplinească voința României fără a-o sili la războiu.

Ciocnire de trenuri. În apropiere de stația dela Făgăraș s'au desfăcut de un tren de marfă opt vagoane cu făină. Acestea s'au ciocnit cu trenul, care venia dinspre Sibiu. Locomotiva s'a stricat, iar un vagon de marfă s'a zdrobit cu totul. Călătorii au scăpat cu spaima, afara de un soldat voluntar, care s'a șgăriat puțin la mână.

Pedeapsă pentru — răspândirea culturii. Muncitorii din Orăștie au ținut o șezătoare culturală, la care muncitorul *Ioan Crețu* a vorbit despre relele războiului. Pentru aceasta a fost pedepsit cu 15 zile închisoare și 200 cor. amendă în bani. Pof-tim stat cultural!

Un alt nenorocit beat împușcat. Într-una din nopțile trecute, sentinela militară de lângă un magazin din Baconoțe (Austria) a simțit, că se apropie cineva de el. A strigat de trei ori stai!, dar înzadar. Atunci a tras și necunoscutul a căzut mort la pământ. Cercetându-se s'a constatat, că era un dragon (soldat călareț din Austria, unde nu le zic husari) beat.

Țigani cortorari la muncă. Din multe părți ale țării vin știri, că Țigani cortorari au furat și fura de stâng produse de pe câmp și alte lucruri. Rar (să fie prinși vr'unii, în schimb pazitorii averii noastre caută dupa „nepatrioți“, cari își exprimă nemulțumirea cu ticăloșia guvernului din Pesta.

O agentură a Asociației în Mehadia (Banat). Intelectuali și țărani întruniți în număr mare au hotărât înființarea unei agenturi a Asociației la Mehadia. Cea dintăiu conferența a ținut-o dl *Dr. Moise Ienciu*, profesor din Caransebeș, despre „Sărăcie, muncă și puterea întrunirilor“. Ne pare bine, că dau semne bune frații din ținutul acela apucat sub calcăiul Jidanilor și slugilor lor burdiste.

Manevre în lunile de carne. Începând cu anul viitor se vor introduce în armata noastră și manevre de carne. În scopul acesta se vor îngriji de haine potrivite pentru soldați. (Noi credem că cele mai potrivite vor fi cele românești: căciulă, cojocel, opinci!).

Ajutor pentru familiile soldaților înecați în Dunăre. Cetitorii nostri poate își mai aduc aminte de știrile date de noi, când la 17 Septembrie apoi la 31 Octombrie s'au răsturnat niște șalupe (un fel de corabii mici) cu mai mulți soldați și ofițeri, cari treceau Dunărea spre malul dobrogean. Camera din București a votat un ajutor de 180 de mii de lei pe sama familiilor celor nenorociți.

O chirasă (platoșă) aparatoare de gloanțe. Înainte de Crăciun s'a încercat pe câmpul de exerciții militare dela Cotroceni (lângă București) o platoșă (un fel de tablă tare), care să apere pieptul soldaților de gloanțele dușmanului. Ea se așază pe piept ca un fel de pieptar. Încercările au dovedit, că glonțul de pușca lovind în ea se sfărâma fără să o poată pătrunde. Platoșă aceasta e inventată (iscodită) de un baron belgian cu numele *Caters*.

Platoșe de acestea au mai fost inventate, dar ele erau prea grele, afara de aceea glonțul ricoșă (săria) în laturi, așa că rănă pe vecinul.

Obrăznicia unui slujbaş. Cetim într-o gazetă din București, că un funcționarș de la posta din Bistrița nu vrea să împartă gazetele românești la abonați. Reclamând, el le-a răspuns în mod obraznic. Românii au făcut arătare la direcțiunea poștei.

Nouă nu ni s'a scris nimic în privința aceasta.

Bucătăriile militare, cari sunt așezate pe roate pentruca să poată merge ușor după soldați, vor fi așezate, când cere trebuința, și pe tălpi de sanie. S'a constatat, că iarna, când e zăpadă, bucătăriile nu pot veni destul de iute după soldați.

Corb alb. Dupăcum a arătat dl Iorga în frumosul său discurs din camera română, Românii din Bucovina sunt tot așa de asupriți în privința limbii, ca și noi. Cauza acestei stări triste însă acolo nu sunt așa de mult veneticii, cari au umplut ca omizile frumoasa grădină a Bucovinei românești, ci mai ales înșiși Românii, împărțiți în mai multe partide, cari se prigonesc unele pe altele ca și când ar fi străini de neam. Rar se ivește printre străini câte un om drept, care își zice, că dacă a venit pe pământul românesc trebuie să și cunoască limba românească, fiind o obrăznicie, ca tu străinul, care intri în casa mea ca oaspe, să ceri să-ți înveți eu limba ta. Un astfel de străin cuminte e și președintele *Hand* dela tribunalul din *Suceava*, orașul de reședință al lui *Stefan cel-Mare* și sfânt. Dl *Hand* a dat poruncă tuturor slujbaşilor dela tribunal să învețe cum se cade românește. Ca să o poată face cât mai ușor, a înființat pe lângă tribunal un curs de limba română, condus de profesorul român *Dr. E. Popovici*. Cel mai harnic scolar e însuși președintele tribunalului.

Ce zice la asta dl *Chemeni*, președintele tribunalului din Sibiu, care nu voia să trimită un jude cunoscător de limba română, când au cerut *Ayrigeni*? Sau se cred străinii dela noi, că ei sunt numai pentru vreme scurtă printre noi, cum erau barbarii navalitori?

Alți șase într-o zi! Nu tocmai de mult adusesem știrea, că președintele Reuniunii meseriașilor sibieni, dlui *Vic. Tordășianu*, i-a succes să aplice într-o singură zi 6 copii, din diferite localități la meserii, în Sibiu. Acum e vorba de alți 6, cari sunt toți dintr-o localitate, anume din comuna săracută *Muncel* (Munții-Apuseni). Meritul de capetenie, că s'au pornit din munți acum, în cap de iarnă, spre Sibiu nu mai puțin ca 6 copii de țaran, cu scop de a-și croi un viitor mai fericit, e al zelosului învățător *Lazar Chirilă*, care, pe lângă că a făcut, de când e dascăl, toate 8 clasele gimnaziale pe cale privată, dar mereu își sparge capul pentru fericirea poporului din munți. La al lui indemn și-au îmbrăcat părinții în haină de sărbătoare vâstarele lor, cu cari dl *Chirilă* a pornit la drum. Dlui *Chirilă*, ajutat de președintele *Tordășianu*, i-a succes să aplice pe toți cei 6 la diferite meserii, iar spre aducere aminte de ziua prima a petrecerii lor în Sibiu și de portul frumusețel mocănesc, (toți cu șube și cioareci albi de lână, 5 în opinci și unul în cisme) care a tras atât de mult privirile curioșilor sibieni asupra acestei cete de mândri mocănuți, atât pe strade, cât și în biserica catedrală, băietii împreună cu dl *Tordășianu* și dl *Chi-*

rilă au fost luați în chip de fotografii Fischer. E interesant a se ști, că băieții: *Macevei Pitic*, cu încă 8 frați, aplicat la șăpcarul *Horșa*, și *Sever Pitic*, cu încă 2 frați, aplicat la croitorul *Binder*, sunt orfani de tată; *Ioan Rentea*, cu încă 4 frați, aplicat la rotarul *Datki*, *Teodor Harla*, cu încă 8 frați, aplicat la cismarul *G. Limpede*, *Pavel Prața*, cu încă 7 frați, aplicat la faurul *Datki* și *Demetriu Răbulea*, cu încă 2 frați, aplicat la croitoria națională *Petru Bota*, sunt deopotrivă de săraci, conștând averile lor parte din 7-8 oițe, parte din câte o vacuță cu lapte pentru copii, sau din câte o păreche juncani pentru sgăriatul celor bolovani și bruci neproducțivi, ale căror roade să rămână ca și în anul acesta neadunate, din pricina ploilor și a zăpezii timpurii și mari.

Gloanțele din pușca Manlicher nu sunt prea primejdioase. Intr'unul din numerele trecute ale Foii Poporului am arătat, că gloanțele din puștile cu repetiție, pe cari le au astăzi soldații din toate armatele, nu sunt așa de primejdioase pentru viața omului, după cum s'ar crede. Aceasta o dovedesc și cele spuse de dl *Dr. Constantin Leonte* din București, trimis în fruntea unei ambulante militare pe câmpul de războiu turco-sârb. Dl *Leonte* s'a reținut acum la București și povesteste, că între soldații răniți, pe cari i-a legrijit ambulanta română, a avut mulți, lacari glonțul din pușca *Manlicher* pătrunsesse prin amândoi plămânii și cu toate acestea răniții s'au însănătoșat curând. La alții le trecuse glonțul prin foale și prin rărunchi. Și aceștia au scăpat ușor cu viața. Medicul român explică vindecarea aceasta ușoară prin faptul, că glonțul trece ușor prin corp și feblitatea lui arzătoare oprește orice învenimare a rănii. Rar s'a întâmplat, ca un glonț să rămână în trupul celui împuscat.

Holera în Bulgaria. După știrile primite de serviciul sanitar din București, în Bulgaria holera se cerea până acum zilnic 30-40 de oameni. La granița română dinspre Bulgaria s'au luat măsuri aspre pentru a împedeza întinarea bolii în țară.

Poporațiunea Austro-Ungariei. Cel mai pesit stat din Europa, după Rusia, e monarhia noastră, în care trăiesc zece națiuni. Cele din Austria au toate libertate națională, așa că se pot desvoltă pe toate terenele. Mai slab stau Românii din Bucovina, dar aceasta mai mult din vina lor. În Ungaria o singură naționalitate se poate desvoltă liber, cea maghiară, pe care și guvernele o înecă în bunătați strănse dela celelalte naționalități.

Din cele cincizeci de milioane locuitori ai Austro-Ungariei sunt:

Germani	11 mil.	950.000
Cehi	6	436.000
Poloni	4	968.000
Ruteni	3	979.000
Slavoni	3	273.000
Croați	2	523.000
Sârbi	1	680.000
Maghiari	9	511.000
Români	3	185.000
Italieni	—	769.900
Alți (Tigani, Jidani din Austria ș. a.)	—	948.000

Statistica e cea oficioasă (număratoarea statului), adică în Ungaria cea mincinoasă. Aceste zece naționalități vor putea avea un singur ideal numai când se vor bucura toate de drepturi egale!

Recenzământul în România. La 19 Decembrie s'a făcut număratoarea populațiunii din România. După telegramele soșite la București se crede, că populațiunea României e cam de 7 milioane 500 de mii, din cari în București 350 de mii. Datele sigure se vor ști însă mai târziu.

O învățătoare — hoajă. Învățătoarea maghiară *Gomboș Ilona* din *Zenta* (orașel lângă *Tisa*) a intrat noaptea cu încă o fată în localul băncii de-acolo și a furat 2400 coroane. Hoaja a fost prinsă de jandarmi și acum e în temniță.

Moartea năpraznică a unei fete. *Maria Romonița*, lucrătoare la fabrica de calapoade din *Lugoj* (Bănat) a intrat să se încălzească în camera, unde era cazanul cu apă pentru producerea aburilor, cari mână mașina. Tocmai atunci a explodat cazanul și aburii ferbinți au omorât-o în câteva clipe. Biata fată era de 19 ani și era să se mărite la 1 Decembrie, dar mirele ei fusese chemat în armată.

Groznică nenorocire de cinematograf. Intr'un cinematograf din *Darraques* (ceteste *Darne*) în Belgia a izbucnit un foc în cabina (chiliuța), unde era aparatul (mașina). Focul s'a întins numai decât cu o repeziune înspăimântătoare. Publicul de peste 500 persoane a fost cuprins de o groază nebună și a dat navală spre eșiri; femeile și copiii au fost călcați în picioare. În imbulzeala cea mare au fost omorite 12 persoane, iar 80 au fost rănite, murind și din acestea câteva la spital. În cabina unde era aparatul, au ars scrum trei oameni.

Fapta unui nebun. *Giorba Istvan* dlui *Macău* s'a invalid în două ciar, afuri miute în petrol (gaz), apoi și-a dat foc. Până au venit oamenii să-l scape, el se făcuse scrum.

De frica războiului. Cât de ticăloși sunt unii oameni, ne arată și pilda următoare. Între cei chemați la serviciul militar, era și rezervistul *Duliti*, dela regimentul 86 din *Maria-Tenzopol* (Sabadea, între *Tisa* și *Dunăre*). Din cazarmă a telegrafiat nevastă și mamei lui să vina să-l viziteze, că în ziua următoare are să plece. Femeile au venit și după ce au stat vr'un cias cu el, au plecat iara acasă. Abia trecuse puțin timp după sosirea lor în sat, și iată-l și pe *Duliti* acasă, spunând, că are să rămână până a doua zi. Pe soru-sa, care era la ei, a trimis-o la mamă-sa. Când a venit aceasta dimineața pe la ei, i-a găsit pe amândoi spânzurați! Groaza de războiu îi aruncase în brațele morții prin spânzurătoare.

Și când se gândește omul, că din zeci de mii de gloanțe abia nimerește unul și nici acela nu omoară totdeauna pe rănit!

Beția. Intr'una din serile trecute s'a apropiat cineva de o sentinelă (soldatul de pază, varda) militară, care păziă lângă un magazin din *Ölmütz* (Austria). Sentinela i-a strigat de trei ori să stea. Dar omul nu s'a oprit. Atunci a tras de două ori după olaltă. Omul căzu jos, dar se ridică iară și porni spre sentinelă, care mai trase odată și-l culcă, acum mort de-abinele, la pământ. Cercetându-se lucrul, s'a constatat că cel împuscat era pantofarul *Calap Ferent*, un bețiv cunoscut. Ciasul lui cel rău îl adusesse beat tun înspre sentinelă, care și-a făcut apoi datoria.

Ultime știri.

Pertractările de pace dela Londra întrerupte.

Neajungând la înțelegere delegații țărilor aliate cu delegații Turciei, s'au întrerupt ședințele asupra condițiilor pentru încheierea păcii.

Asta s'a întâmplat Luni în 6 Ianuarie n. Motivul este, că Turcia nu vrea să recunoască cererile țărilor aliate, iar acestea încă nu se lasă. Bulgarii cer Adrianopolul, Turcii nu vreau să știe de așa ceva, tot asemenea nici de predarea unor insule din Marea-Egeică.

Urmarea întreruperii consfătuirilor ar fi fost, ca la 4 zile după asta să se înceapă din nou războiul. (Așa au făcut înțelegere la încheierea armistițiului). Dar delegații țărilor aliate n'au voit nici ei să rupă cu totul legăturile, ci *au amânat numai* consfătuirile până peste câteva zile, ca astfel până atunci să se mai răzgândească și unii și alții.

De Luni încoace s'au sfătuit de mai multe ori la olaltă ministrii (ambasadorii) Marilor Puteri în Londra. Ei vreau să îndemne pe Turcia, ca să fie mai lăsaătoare. Pe de altă parte se șvonește, că Turcia are de gând să cheme în curând acasă pe delegații ei. Asta ar însemna începerea războiului.

România și Bulgaria.

Dupa cum am spus, ministrul României, Take Ionescu, se află în Londra, unde are mereu convorbiri cu Danew și ceilalți delegați ai Bulgariei. Scopul acestor consfătuiri este, ca se ajungă la o înțelegere oarecare asupra Silistrei și partea de țară, pe care o cere România dela Bulgaria.

Vineri în săptămâna asta, se vestise însă, că lucrurile ar sta foarte rau între România și Bulgaria. Ba din București s'a fost dat o veste, prin care se zicea, că armata rusească ar fi ocupat Silistria. Această știre nu s'a adevărat însă până acum.

Consfătuirile dintre Take Ionescu și Danew în Londra încă au fost odata întrerupte, dar azi, Sâmbăta, au sosit știri, ca ele se vor începe din nou.

Cu toate acestea în cercul diplomaților din Londra se observă o oarecare neliniște. Asta din cauza Turciei, care, se pare, ca nu vrea să se lase cu una cu două. Pe cealaltă parte România își susține pretenșiunile ei, iar Bulgaria tot trăgânează a da un răspuns hotărât.

Ca ce va mai urma o să vedem în zilele următoare.

Spre știre.

Fiind acum atâtea sărbători, am scos și acest număr al foii de 20 pagini, în loc de 16, dupăcum apare de obicei.

Rugam pe toți abonații noștri, atât vechi cât și noi, ca să scrie adresele cât se poate de descurcat.

În acest timp avem grozav de mult de lucru, iar descifrarea scrisorilor incurcate ne răpește din cale afară mult timp. Urmarea este apoi, că întârziem cu trimiterea foilor la unii abonați noi.

Pentru abonații cei noi facem cunoscut, că toți primesc în cinste *Călimdarul de părete* și întregă partea frumosului roman „Cu paloșul“, care s'a publicat până acum în foaie.

Știri economice

Contractul de ucenicie. Legea industrială (meserii și fabrici) cere, ca orice patron (stăpân) să facă un contract, când primește un învățcel. O fabrică de lucruri de fer din Arad a primit 15 învățceli, fără să încheie contract cu ei. Aflându-se despre aceasta, directorul fabricii a fost amendat cu 350 coroane.

Exportul de cai oprit. În Ungaria de meazăzi veniseră mai mulți negustori greci de cai. Ei cumpărară mulți cai, dar aflând poliția despre aceasta, a arestat pe Greci, iar caii i-a oprit.

Sfaturi economice.

Ceva despre îngrășarea porcilor. Vârsta cea mai potrivită pentru îngrășarea porcilor de rassa Mongolița e între luna a 17-a și a 20-a.

Când îngrășem porcii cu zăr, să li-l dăm cald, căci cel rece se acrește și nu mai e așa de hrănitor.

Degerăturile. Degerarea are trei grade. La gradul întâiu, mai puțin primejdios, părțile degerate ale corpului (urechi, nas, degete dela mâni sau picioare) se înalbesc. Intrând la căldură, din albe se fac roșii-vinete. La al doilea grad de degerătură pielea se face roșie-închisă și se ivesc pe ea beșici. Când vedem degerături de gradul întâiu și al doilea, frecăm părțile degerate cu zăpadă, apă rece sau spirt, până ce se înferbântă și se desmoțeste. Dacă au eșit beșici, le împungem cu acul, le stoarcem, fără a rupe pielea, și le ungem cu vasilină.

La degerăturile de gradul al treilea partea degerată se cangrenează (capătă brand) și pier. Dacă degerătura s'a întins la corpul întreg, omul moare. La degerăturile acestea poate ajuta numai doctorul. Până să vină el, ducem bolnavul într'o odăre rece, îl așezăm pe un pat, îi frecăm părțile degerate bine cu zăpadă și după ce începe a se încălzi îl ducem într'o odăre mai caldă, dându-i să bea ceai, ciu (teu), supă sau vin cald.

Poșta Redacției și a Administrației.

Dlul A. Suci. Băa. Cu multă durere sufletească am dat în acel număr trecut știrea despre erora încrețată a D-Voastră. E lucru ne mai pomnit, că într'un stat românesc să se întâmple așa ceva. Știrății în mod curvencios la autoritățile noastre bisericăști, cari nu se poate să nu facă dreptate. Dar cu amenințări de moarte se ajunge numai în — țară!

Dlul G. Șolca, Roșia-sz. Istă vestimieci la Posta redacției pentru cei d'în America, că D-Ta crezi despre colectarea banilor pentru biserică din Rodhav, cum o face Petru Rusu, că nu e cinstit, pentru că nu știi să fi trimis ceva la biserică, dar în timp de 2 luni ar fi trimis la familia lui de-acasă 1200 cor.

Iean Ungur. D-Tale nu-ți putem trimite călimdarele dorite, fiindcă nu ți-ai scris adresa pe carte poștală. Din ce comună ești?

I. T. Cu părere de rău, dar nu s'a putut publica, din lipsă de loc.

Cicero Presia, Sebeșul-săseșc. De ce nu scrii adresa cum se cade? A venit foaia înapoi. Acum am trimis-o din nou.

Biblioteca „Foi Poporului“.

Din Biblioteca „Foi Poporului“ au apărut până acum următorii numeri:

- Nr. 1. **Nichita Balica**, povestire istorică de **Silvestru Moldovan și Movila Iul Burcel**, de V. Alexandri. Ediția III.
- Nr. 2. **Doine și strigături**, culese și întocmite de Nicolae Regman. Ediția III.
- Nr. 3. **Găsitul**, poveste de Emil V. Degan și **Punga cu noroc și căciula fermecată**, povestire orientală prelucrată de Silvestru Moldovan. Ediția III.
- Nr. 4. **Pomăritul**, sfaturi în formă de dialog, de Iustin Sohorca, Inv. Ediția II.
- Nr. 5. **Ulisse**, regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan.
- Nr. 6. **Ris și veselie**, anecdote și glume. Ediția III.
- Nr. 7. **Găcituri**, de Isidor Dopp, Inv. Cu un adnex: **Glume**. Ediția II.
- Nr. 8. **Edip**, nenorocitul rege din Teba și alte întâmplări din vechime, povestiri istorice de Silvestru Moldovan.
- Nr. 9. **Poezii populare și povești**, greble și netezite și la lume împărțite, de Parteniu Giurgescu.

Fiecare număr costă 20 bani, iar pentru poștă este a se trimite 5 bani deosebit de fiecare carte (număr).

Cărți și reviste.

Săptămânile trecute a apărut în editura librăriei Ciureu din Brașov ediția a treia, prelucrată și augmentată, a cărții de specialitate: **Corespondența comercială**, cu explicarea termenilor comerciali, de I. C. Panțu, profesor la școala superioară de comerț din Brașov, format 8° mare I—XVI 310 de pagini. Prețul cor. 3.50.

Această carte cuprinde teoria corespondenței comerciale și 474 de modele de scrisori comerciale, atât în afaceri de mărfuri cât și de bancă, adunate din practică. De mare importanța și de un folos neprețuit este terminologia comercială în care se dau explicații pe scurt, asupra diferiților termeni din variatele afaceri comerciale. Sunt cu totul peste 800 de termeni explicați pe trei coli de tipar, format de lexicon. — Recomandăm această carte folositoare tuturor comercianților, contabililor și funcționarilor de bancă, membrilor din direcțiunea băncilor, precum și preoților și învățătorilor, cari au interes de a se informa temeinic în diversele afaceri comerciale.

DI Alexandrescu-Dorna și-a adunat într'un număr din „Biblioteca pentru toți“ (Nr. 774), apărut acum, un șir de povești, amintiri și articole de ziar, din cele mai de seamă și a căror cetire rămâne de tot interesul actualității.

Poveștile și amintirile dlui Alexandrescu-Dorna, apărute sub titlul „Popasuri, lucruri de demult“ sunt de cea mai plăcută cetire prin frumoasa limbă românească ce autorul o întrebunțează.

„Biblioteca pentru toți“ se vinde după cum se știe, cu 30 bani exemplarul.

Cărți și reviste.

Utracvismul sau două limbi de predare la liceele (gimnaziile) românești din Bucovina. De *Vasile Greciuc*, profesor secundar. Cernăuți, 1912. Vrednicul profesor român arată în broșura aceasta batjocura, ce se face cu gimnaziile românești din Bucovina, în cari se propune mai mult nemțește decât românește. Cauza sunt pe deoparte Jidanii cei mulți, dar mai ales slăbiciunea Românilor împărțiți în partide, cari sunt tot în ceartă în loc să se unească odată și să curețe frumoasa grădină a Bucovinei de omida străină.

Gheorghe Barițiu. *Studii și articole.* Cu o prefață de *Dr. Ioan Lupas*. Sibiu, 1912. Prețul 1 cor. 50 bani. Pe 158 de pagini ni se dau câteva din cele mai frumoase studii ale nemuritorului nostru dascăl și înainte mergător într'ale gazetăriei, precum: Români și maghiarismul; Limbi universale. Limbi destinate la moarte. Limba românească; Biserica românească în luptă cu reformațiunea; Despre resbelul civil transilvan din 1437—1438; Istoria noastră moderna; Anarhia și corupțiunea presei noastre. Presa maghiară. Presa daco-română; Directorul de școale Gheorghe Șincai. În prefață ne arată părintele Lu-

paș în mod viu munca desfășurată de Barițiu în lunga-i viață.

Cartea e o podoabă și comoară de învățături pentru fiecare Român. Se poate procura dela Asociațiune și toate librăriile românești. Prețul Cor. 1.50 plus 10 bani porto.

Al 24-lea Raport general al Comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului” pentru anul 1911. Redactat de *Victor Tordășianu*, secretar. Sibiu, 1912. Cu acest raport ne vom ocupa cu deamăruntul.

Armatele statelor balcanice.

6 chipuri din cele 60, cari împodobesc „Călimdarul Poporului” pe 1913. Singurul călimdar, care aduce în anul acesta o mulțime de chipuri din războiul balcanic.

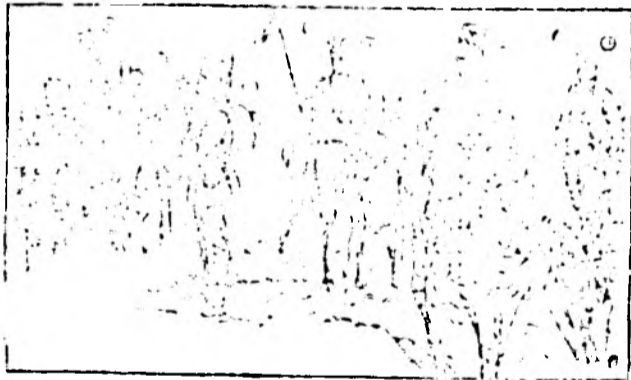
Turcia europeană	Bulgaria	Serbia	Grecia	Montenegro
50.000	200.000	100.000	75.000	40.000
[220.000]	[292.500]	[135.000]	[22.200]	[16.000]

Chipurile de sus ne arată mărimea armatelor din Balcani. Cifrele dinăun arată numărul soldaților în timp de război, iar cifrele din paranteză arată numărul soldaților în timp de pace.

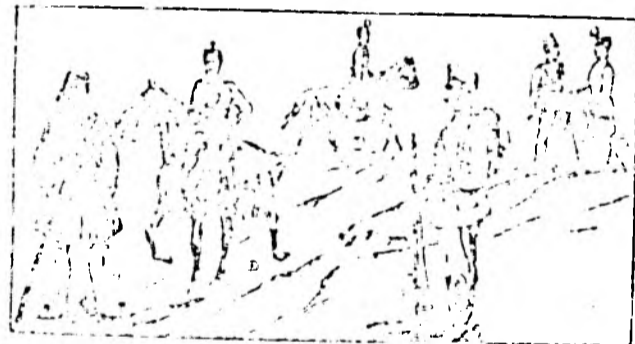
Armata sârbească:

1 general, 2 infanterist într'un batalion de gardă (ceice fac serviciul la curtea sârbească), 3 ofițer de geniu (ceice servesc la telegraf, telefon, fac poduri etc.), 4 infanterist simplu, 5 cavalerist.

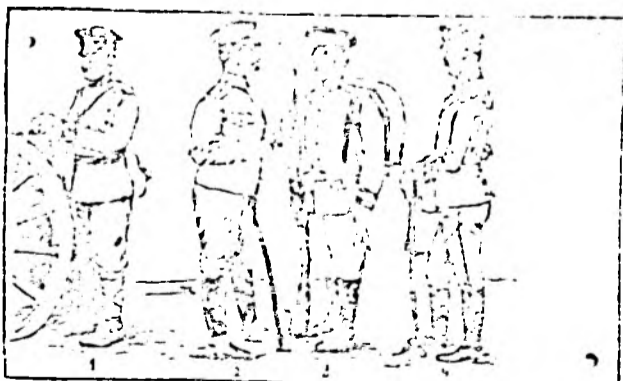
Armata turcească:

1 infanterist albanez, 2 dragoner, 3 ulan, 4 infanterist Nizau, 5 artilerist pe jos, 6 ofițer de stab.

Armata grecească:

1 vânător, 2 artilerie de munte (ofițer), 3 ofițer de cavalerie, 4 infanterist, 5 ofițer dela infanterie.

Armata bulgară:

1 artilerist (tunar), 2 ofițer dela infanterie, 3 infanterist, 4 ofițer dela cavalerie (călăreț).

Armata muntegrină:

1 Directorul muzicii, 2 purtătorul steagului, 3 soldat, 4 gendarm, 5 ofițer.

În numărul acesta dăm 6 chipuri, dintre cele 60, cari împodobesc Călimdarul Poporului pe 1913. Acest călimdar, care cuprinde atâta material de citit, plăcut și folositor, ar trebui să nu lipsească din nici o casă românească. Chiar și cine și-a cumpărat deja alt călimdar, nu fac rău dacă își mai cumpără încă unul. Cetiți numai cuprinsul Călimdarului Poporului pe pag. de-alături, și o să vedeți, câte lucruri bune sunt în acest călimdar, care, dacă nu s'ar tipări în așa multe exemplare, ar trebui să coste cel puțin 1 cor., iar nu numai 40 bani și 5 bani pentru postă. Grăbiți deci cu comanda, că în scurt timp o să se isprăvească. Cum trebuie făcute comanda să se cetească pe pagina de-alături.

Călinarul Poporului pe 1913.

Ca în toți anii, așa și în anul acesta, „Călinarul Poporului“ este cel mai bun, cel mai bogat în cuprins, cel mai frumos și cel mai bine îngrijit dintre toate călindarele noastre. Despre asta se poate convinge oricine, îndată ce a luat în mână acest călindar, care cuprinde

**preste 200 pagini nu-
mal literatură de citit,**

iar la o altă cu celelalte publicațiuni cuprinde la

350 de pagini

De altcun „Călinarul Poporului“ și trebuie să fie cel mai bun dintre toate, fiindcă este și cel mai vechiu călindar pentru poporul nostru. Doar în decursul celor 28 de ani, decând apare, ceice îl îngrijesc s'au orientat destul de bine, că de ce are lipsă poporul românesc.

Dovezile sunt următoarele: „Călinarul Poporului“ spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1913, după călinarul de 140 ani, apoi toate cele de lipsă despre poșta, telegraf, ștampile etc., precum și numele tuturor hărbaților noștri, cari stau în fruntea Conzistoarelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școalele noastre populare, despre gimnazii, seminarii, școalele de fete, apoi numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriași, de binefacere, de agricultură, însoțiri sătești, bănci, tipografii etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele conducătorilor lor. Ca un lucru bun, ce trebuie să se afle într'un călindar cum se cade, se poate numi felul cum sunt aranjate

**târgurile de țară după
luni și după comune**

unde se arată pe lângă târgurile de mărfuri și

târgurile de vite, oi, cal etc.

Aceasta e o întocmire, ce nu se află în nici un alt călindar românesc, decât în „Călinarul Poporului“.

Dar fiindcă noi voim a da cetitorilor, pe lângă partea calendaristică, și alte lucruri frumoase și folositoare de citit, — dacă vom lua în mână „Călinarul Poporului“, atunci vom vedea, că în el se află o sumedenie de învățături și povești. Vom aminti numai unele articole mai de seamă.

Partea literară

se începe cu: frumoasa poezie (cu 2 ilustrații) despre Mihailu Viteazul „Gorolău“, de Nicolae Iorga. Urmează apoi un interesant articol despre Basarabia (cu 6 ilustrații) și un Cântec din Basarabia.

După acest articol istoric se află povestirea *Mal mare e muntea decât banii*, de C. Rădulescu-Codrin, apoi frumoasa poezie *Vis de aur de Volbară Poiană*, căreia îi urmează instructivele articolașe *Sfântul Ioan Gură de aur despre creșterea copiilor și Ragăciunea*.

Inflăcărata poezie *Ardealule țară de jale*, de P. Pădure și *Din proverbele lui Solomon* încă merită o deosebită atențiune.

Urmează apoi articolul: *Cum poți ajunge la adânci bătrânețe*, poezia *Arhanghelul de răposatul poet Dr. Ioan Borcia*, un articol despre *Expozițiile de copii*, anecdota de Speranță *Boerul pe ceea lume*, cântecul popular *Peștele și știa ca moșie*

de Petru O. Orășanu, și *Cântecul oierilor* de I. U. Sorleu.

Ca ceva nou aducem în acest an

Călinarul gospodăriei

unde se dau tot felul de povești și sfaturi, cum trebuie să lucre un econom harnic peste an. Acest articol intitulat „Călinarul gospodăriei“ se întinde pe o seamă de pagini. Toate îndrumările sunt aranjate după luni. Aci economul nostru află ce trebuie să lucre de pildă în luna lui Martie la câmp, în viie, în grădina de pomi, în stupină etc., — tot asemenea se dau poveștile pentru toate cele 12 luni de peste an.

La sfârșitul acestor interesante povești se află articolul

Advocatul poporal

în care se dau foarte folositoare îndrumări pentru oamenii noștri asupra legii despre dreptul de proprietate, dreptul de zălogire și cartea funduară.

După acest articol urmează o mulțime de

Poezii populare

din Feldru, Reteag, Măceu, Selagiu, de pe Olt, din Cățcău, Gherla, Sâncel, Bănat, Avrig, Suceag, Rodna, țara Oașului etc. etc. De d-șoara *Maria Cunșan* încă sunt publicate niște frumoase poezii populare din Mărginime, de pe Câmpie etc.

Incheierea părții literare a Călinarului o formează rubrica

Răvașul nostru

care se estinde pe vr'o 30 de pagini. Aci ni-se spune toate lucrurile — bune și rele — mai de seamă, ce s'au petrecut peste an, atât la noi Români, cât și în alte țări străine. La sfârșitul *Răvașului* — care nu se află în nici un călindar de-ale noastre — se povestește pe mai multe pagini toate întâmplările mai de căpetenie delu

Războiul din Balcani

Asupra acestui război nu se află nimic scris în călindarele, ce au apărut până acum. Noi am amânât însă puțin scoaterea călindarului tocmai pentru a putea aduce știrile mai de seamă despre războiul. Ba în călindar dăm

**40 de ilustrațiuni dela
Războiul din Balcani**

Între cari: Fotografia regiilor Bulgariei, Serbiei, Greciei, Muntenegrului, Sultanul Turciei, vederi din Constantinopol, din Macedonia, bătaia dela Kerkilise și Adrianopol, aprinderea orașului bulgăresc Varna, prinderea soldaților turci din partea Bulgarilor, orașele Üsküb și Adrianopol, vederi din Salonic, Scutari, Podgorița (orașe unde s'au dat lupte mari). În alte chipuri ni-se arată cum sunt îmbrăcați soldații turci, bulgari, sârbi, greci și muntenegrini. Afară de aceste ilustrații se mai află în călindar încă

alte 28 de ilustrațiuni

cu vederi din Basarabia, fotografiile răposatilor Dr. Lemeni, Ioan cav. de Pușcariu, Dr. I. Borcia, bustul lui Barițiu, fotografia lui și casa unde s'a născut, apoi niște frumoase fotografii dela expoziția de copii din Rășinari, a dlor Prea Sfinția Sa episcopul Cristea, marele mecenat Stroescu, Octavian Goga și Victor Tordășianu și alții, cari au luat parte la aceasta expoziție.

Prețul unui exemplar 40 bani, iar pentru trimiterea pe poșta 5 bani deosebit.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 40 bani bu-

asta, mai capătă două călindare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poșta.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 28 bani, dela 50 bucăți în sus cu 24 bani unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete călindare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea dela poșta. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta. — Călindare nevândute se primesc înapoi până la 15 Februarie n. 1913. Dar trebuiesc trimise plătite de poșta, care nu se poate detrage din preț.

Toți aceia, cari voesc a vinde călindare să se adreseze la administrația „Foi Poporului“. La acei revânzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călindare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călinarul: cu 28 bani acelor cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 30 bani acelor cari comandă mai puțin de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătut.

Intr'un pachet de 5 chilo întră 30 bucăți. Pentru pachete dela 1 chilo până la 5 chilo costă poșta 72 bani. (E deci tot atât a trimite un pachet de un chilo sau de cinci). Iar dacă călindarele se plătesc numai la scoaterea dela poșta, atunci costă un pachet dela 1—5 chilo 84 bani.

Toți ceice comandă călindare, sunt rugați a ceti bine aceste condiții de vânzare. Îndeosebi ne adresăm acelor, cari comandă câte 4—5 călindare, pe cari să le plătească când scot pachetul dela poșta. Așa ceva nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta. De aceea să se trimită banii înainte.

Călinarul Minervei.

„Călinarul Minervei“ pe anul 1913 a apărut. Ca în toți anii, așa și acum, e frumos ilustrat și redactat cu îngrijire, având un cuprins bogat și variat. Prețul cor. 1.25, iar 10 bani porto deosebit. De vânzare la Librăria „Foi Poporului“.

Târgurile de țară.

(Zău târgurilor e după *calendarul vechi*.)
5 Ianuarie: Corond, Ormeniș, Vaidarecea.
6 Ianuarie: Hia, Lăpușul-ung.
7 Ianuarie: Baia-mare, Buza, Criș, Jimborul-mare, Sarmașul-mare.
8 Ianuarie: Bașon, Crasna, Silvașul-de-sus.
9 Ianuarie: Cal.
10 Ianuarie: Luna.
11 Ianuarie: Bercaș, Ciuc-Sereda, Miheș.
12 Ianuarie: Aiud, Brețcu, Buziaș, Ciuc-Cosmaș, Crișul-săsesc, Ghilalutac, Huedin, Roșinău.
13 Ianuarie: Vârșet.
14 Ianuarie: Bateș, Canija-mare, Chirpăr, Ibașfalău.
15 Ianuarie: Birchiș, Hodoș, Micăsasa.

Redactor resp.: Nicolae Brata.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Nicolae Brata

Loc deschis.

Uleiul de ficat de pește al lui Zoltan de aceea este așa de răspândit, fiind că este cel mai plăcut și nutritiv medicament, atât pentru copii cât și pentru oameni mari. Uleiul de ficat de pește al lui Zoltan este unic în felul lui pentru prevenirea boalelor și pentru întărirea organismului la copii. Prețul unei sticle K 2. Se află de vânzare la farmacia Zoltan, Budapest, Szabadságtér, precum și la toate farmaciile.

Dentist 615 20-55

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu, strada Măcelarilor

intrarea prin

Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

in cauciuc și de aur cu prețuri moderate

Publicațiune.

Comuna Persány (comitatul Fogaras) exarândea casa de sub Nr. 90 împreună cu licență de crâșmă și constătoare din 2 locuri mari — pentru cămin și bolta — 3 odii de locuit, un salon, 2 pivnițe și pod superolificatele din curte împreună cu grădina, pe durata de 6 ani, începând din 1 Iulie 1913 până în 30 Iunie 1919.

Exarândea să va efectua prin licitațiune publică, care să va ține în cancelaria comunală la 15 Februarie 1913 la 11 oară a. m.

Preții stricții o 1511 cor., dar valiu o 10% din acesta.

Oferte închise înca să primesc, dacă sunt prevăzute cu suma oferita scrisă și în litere și cu aceea declarațiune a oferentului, cu condițiunile și se supune lor.

Condițiunile de exarândea să pot vedea la cartea oficioasă ori și când la cancelaria aceluiași comuna.

Persány, în 15 Ianuarie 1913

Primăria comunală.

Prețul bucatelor

in SIBIU la 7 Ianuarie a. n.
Cor. 17. — până 18,40 de bo-tolitre

Orzo	7,60	8,90
Orzo	10,40	16,00
Orzo	6,00	5,00
Fasole	35,90	35,20 la 100 chilo
„	34,40	34,40
„	33,80	33,80
„	164,00	170,00
„	168,00	170,00
„	50,00	54,00
„	22,00	22,00
„	104,00	104,00
„	66,00	66,00
„	7,00	8,20
„	12,00	12,10 la met cub
„	10,20	10,70
„	2,15	2,20 la litru
„	2,15	2,30
„	1,20	1,20 până 2, — la chilo
„	1,60	2,00
„	1,00	1,80
„	1,20	1,40
„	0,80	1,00
„	0,80	1,20

In BUDAPESTA 8 Ianuarie a. n.

Sticla de Tira 78 chilo	Cor. 11,37	până 11,42 la 60 chilo
„	79	11,45
„	80	11,47
„	81	11,49
„	82	11,51
„	83	11,53
„	84	11,55
„	85	11,57
„	86	11,59
„	87	11,61
„	88	11,63
„	89	11,65
„	90	11,67
„	91	11,69
„	92	11,71
„	93	11,73
„	94	11,75
„	95	11,77
„	96	11,79
„	97	11,81
„	98	11,83
„	99	11,85
„	100	11,87

Prețul banilor la 8 Ianuarie a. n.

„	Cor. 11,38	11,48
„	91, —	92,60
„	88, —	91, —
„	81,40	81,65
„	24, —	24,25
„	118, —	118,40
„	118, —	118,40
„	118, —	118,40
„	19,10	19,24
„	258,50	254,50
„	252, —	245, —

Material vechiu

pentru zidiri

se află de vânzare, și anume: cărămidă, țiglă, uși și ferestri, tot materialul e în stare foarte bună, și se află în strada Pintenului (Sporegasse) Nr. 20 și 22, unde se rup două case.

Doritorii să se adreseze la **Samoilă Gangolea**, fabricant de cărămidă, Sibiu, Schlangengasse Nr. 2. 865 1-2

Lemne de vânzare.

Să vând la moment din mână liberă, ori când, lemne de stejar (gorun) pentru lucru și foc, circa 5-600 bucăți, aflătoare în pădurea comunei Apoldul mic, aproape de calea ferată. Cu bucata se vând numai pe lângă bani gata. In cantitate mai mare și pe lângă garanță corespunzătoare se vând și pe credit. 857 3-2

Se caută

o **menajeră** inteligentă și activă, care are cunoștințe perfecte în bucatăria fină și știe coasa și cu mașina. Angajament anual. — Informații se pot afla la administrația „Foi Pop.“ Pentru răspuns a se adăuga o marcă poștală.

Tot în aceasta familie se primește și o **fată în casă**, care are deja praxă, e iubitoare de ordine și curățene. 814 4 2

Locuință sau casă.

Să cauta cu **1 Aprilie** o locuință sau o casă, având 3-4 odii și zidiri laterale cu scopul de a o închiria sau cumpăra. Adresa: **Alexandru Chiffa**, funcționar la direcțiunea financiară în Sibiu. 860 1-2

Nu uita

simate celorlaltor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, a amintii și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit la inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribuți și D Ta la răspândirea și lățirea foilor noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Se caută agenți

pentru încasări și vânzare dela o firmă mare ce dă marfa pe rate, se caută pe lângă salariu și proviziune pentru comuna Ocna-Sibiului, Noerich, Mercuria și Cristian. Respectivii au a depune și o mică cautiune. Ofertele sunt a se adresa sub numele **S. 66** la administrația Foi Poporului. 861 1-2

„ARDELEANA“, institut de credit și economii în Orăștie (Szászváros).

AVIZ.

Ardeleana institut de credit și economii în Orăștie-Szászváros primește depuneri

spre fructificare pe timp mai scurt cu 5%, iar pentru depuneri facute pe timp mai lung dă 5 1/2%.

Pentru depunerile corporațiilor de binefacere: biserici, școli, reuniuni socoteste 6%.

Darea o plătește institutul.

Direcțiunea.

De ce sunt matrozii atât de robuști.

De sigur ați admirat sănătatea robuștă a marinarilor. Trăiesc pe munte în furtuni și valuri toată ziua cu peptul gol; cu toate acestea nu suferă de catar, aprindere de gât. Rar tușește vre-unul. Nu se află între ei bolnavi de piept sau astmă.

Pentru ce? Motivul e cunoscut din străvechime. Acest fapt medicii totdeauna l-au atribuit împrejurării, că marinarii respiră constant evaporatiunile păcurii cu care sunt impregnate corăbiiile. Fiecare știe că efect bun are păcura asupra pieptului.

Cel mai ușor catar face, dacă se neglijează, că suferă organele respirației, și este foarte greu a scăpa de o inflamație a gâtului sau de un catar greu. Se recomandă bolnavilor ca să se îngrijească de timpuriu de astfel de suferințe. Iar mijlocul cel mai simplu și sigur este a bea un pahar de apă cu păcură la mâncare. Beutura care și o prepară singur are efect puțin, fiind că păcura naturală nu este solubilă cu apa.

Renunțatul farmacist, dl Guyot din Paris au inventat o procedură, prin care păcura să dizolve. Să capătă în toate farmaciile cu numele **Goudron-Guyot**, un lichier de păcură foarte concentrat, cu care se poate prepara imediat un pahar de păcură cu bun efect.

Ținăr marinar.

O linguriță de cafea cu **Goudron-Guyot** într-un pahar de apă beut la mâncare o de ajuns, ca în scurt timp să vindece catarul și aprinderea organelor respirației.

Dacă vi se oferă alt produs în locul lui **Goudron-Guyot**, fiți cu atenție în interesul propriu.

Este neapărat de lipsă dacă voiți să fiți vindecați de catar acut cu deosebire Asthma se cereți **Goudron-Guyot** veritabile din farmacie.

Păcura Guyot se obține din un soi de brad trasmarin, care crește în Norvegia și se prepară numai de Guyot inventatorul păcurii solubile, prin urmare este mai superior altor produse.

Ca să nu fie cineva indus în eroare, să observe bine eticheta lui **Goudron-Guyot**, pe care este tipărit numele „Guyot“ cu litere mari, și peste cruce subscrierea în colorii violet, verde și roșu precum și adresa: **Maison Frère, 19 rue Jacob, Paris, Goudron-Guyot** costă sticla 2 cor. 50 bani. Tratamentul se urcă la 10 bani zilnic.

P. S. Persoane care nu se pot obicinui cu gustul apei cu păcură, se folosescă în loc de apă păcurată, **Guyot-Capsule** din păcură curată din brad, 2 sau 3 capsule la fiecare mâncare. In modul acesta vor obține același efect și înălnătoarea sigură. Folosiți imediat înaintea sau în decursul mâncării se mistue foarte ușor și aduc stomacului serviciu mare.

Capsulele Guyot veritabile sunt albe, imprimare cu subscrierea „Guyot“ cu litere negre. Prețul unei sticle 2 cor. 50 bani.

Se capătă în Sibiu la: **Carol Müller** apotecă »La vulturul negru«, **Piața mare Nr. 10, Aug. Teutsch**, apotecă »La leu«, **Piața mare Nr. 17, Guido Fabritius**, apotecă »La urs«, **Piața mică Nr. 29.** — In Brașov la: **Apoteca »La urs«** **Victor Roth** ura. **Carol Schmidt**, precum și în toate apotecile de preste tot local.

O casă

pentru economie, care constă din două odăi, cu-
lină, șurub, grajd și 298 metri pătrați grădina,
se vinde din mână liberă cu preț ieftin. A se
adresa la cancelaria Dr. Boncz, avocat, Sibiu,
strada Cisnădiei 39. 809 11—

Petroleu pentru salon

la cumpărări cu butolul
K 30.— pe 100 de chilo
netto cassa

se află la 862 1—12

Frații Kroner

Sibiu, strada Trenului
(Bahngasse) Nr. 9.

Căsătorie.

Un tânăr prezentabil, în etate de 26 ani,
bun meseriaș, dar poate ocupa po-ză și ca diurn-
niet, din familie bună și cu caracter bun, dorește
căsătoria unei fete simpatice, cu educație bună
și ceva zestre. A se scrie sub „Discretul“ la
administrația acestui ziar, alăturându-se și foto-
grafia, care se va trimite respectivului tânăr.
Asupra scrisorilor și fotografiilor se va păstra
cea mai mare discreție. 853 3—1

MILIOANE

folosesc contra

TUSEI

răgușeloi, catarului, flegmei, ca-
tarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale **Kaiser** „Trei brazi“

6100 atestată de medici și privați,
intărită prin notariul public, garan-
tează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 doză 60 bani.
Se capătă în toate apotecile, drogueriile și
prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Două moșii

aflătoare pe Câmpie, în jurul Murăș-Oșorheiului,
sunt de dat în arândă. O moșie de 500 jugăro
catastrale, iar cealaltă de 1700 jugăro. Prețul
de arândă 28 c. r. pe un jugăr anual. Moșile
se pot lua în arândă fiecare singură sau even-
tual și amândouă la oaltă. Doritorii să se adre-
seze la Mandl Vilmos în Murăș-Oșorheiu
(Marosvásárhely). 8—

Fabrica de săpun și lumini

Mănușă cu abar a lui *Infinită în 1848.*

Meltzer în Sibiu

Prăvălie și magazin în strada Gușterii
Filiale: Piața mică și strada Cisnădiei
recomandă bine cunoscutele sale fabricate,
Indeosebi

Lumini de stearină și ceară

pentru biserici și înmormântări

Săpunuri foarte bune și ieftine.

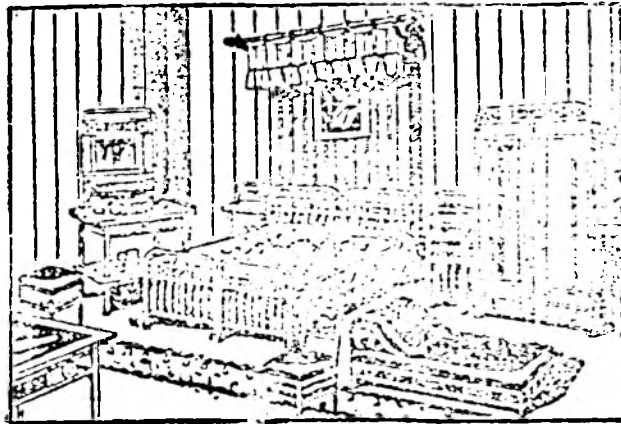
Tot felul de săpunuri pentru toaletă.

Revânzătorii primesc rabat mare.

La cumpărări mai mari se fac și altor
persoane cele mai moderate prețuri. Oferte
și prețuri-curenți se trimit la cerere gratis
și franco.

Mobile in toate stilurile, cea mai solidă executare moderne

584 16—

pe lângă garanția recomandă

Emil Petruțiu

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu logătura în
întreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic des-
chisă, fără silă de cumpărate.

Primesc și execut toate
lucrările de lipsă la bise-
rici nouă și vechi.

Tot felul de tipărituri

moderne

execută ieftin, grabnic și conștient

„Tipografia Poporului“

SIBIU

strada Măcelarilor Nr. 12.

Ilustrate de Crăciun și Anul-Nou

precum și

DIFERITE ILUSTRATE FRUMOASE

în mare alegere și cu diferite prețuri.

TOT FELUL de BILETE de VIZITĂ

în cel mai modern stil.

HARTIE de EPISTOLE

în diferite prețuri și calități.

BILETE de CUNUNIE

de la cele mai simple până la cele mai fine.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 186.

Postparcassa ang. 29,349.

„Banca generată de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de Insti-
tutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PAETENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări
în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: asigurări contra spargerilor, contra
accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.
Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbai
de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legă-
tori — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în
ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la
ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca genera de asigurare“

Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

433 44—

Lemn pentru clădiri!

Parchete de stejar de primul rang și bine uscate, în orice cantitate, aduse de la fabrica de parchete **Neuschloss Nasicz în Slavonia**, precum și tot felul de **scânduri de brad, trepte, Iați și alte lemne pentru olădit** cu cele mai ieftine prețuri recomandă și biferează 498 41—

Glanz, Szanto & Macolariu
magazin de lemn de lucru
Sibiu, strada Rîului (Flussgasse) Nr. 6

Mare asortiment de Crăciun

Vânzare ocazională

de mătasuri, postavuri, barcheturi, lingerie și diferite stoffe de

Bluse și Haine

Prețurile cele mai ieftine!

Magazin de modă pentru dame și bărbați 500 4—

Rudolf Trentina

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 25.

Cias cu lanț!

1 cias numai sor. 1.90.

Pentru cumpărarea de orologe la mari cantități trimite jos numita casă de export: Un minutat cias aurit, care se întoarce numai la 36 ciasi odată. Orologul de precizie „Anker” cu un frumos lanț costă numai 1.90 cor., și se dă cu garanție în scris pe 8 ani. Se expediază cu număr de: 818 1—1

Casa de export Ernst Horowitz,
Hszwaka 4, Krakau Nr. B/28.

La caz de nemulțumire se înapoiază bani.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

Este trist, — dar în multe cazuri este și în vremea de azi o blăstare a o-și multimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrași și cari în urma viciului din tinerețe și prin dependența rău și-au adunat sistemul nervos și sistemul spiritual. E timpul să știm că aceste sisteme îngrozitoare să se poată curăța. Trebuie să fie ceva care să dea tinerimii de-aer bine-voitor, să curețe și să liniștească în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie ceva cărui tinerii să și încredințeze (și) teamă, fără sfială și cu încredere să-și arate lor secrete. Dar nu e la deajuns însă a destinați aceste tinerii ori și cel, ci trebuie să se adreseze unui astfel de medic specialist, conștient, care știe să dea asupra viciului sfaturi bune serioase și știe să ajute și morburilor ca deja eventuale există atunci apoi va începe existența boalelor secrete.

De o chemare atât de necesară și pentru scop e institutul renumit în toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muscum-körut 13), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește oricine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra viciului sexual, unde sângele și sucurile trupești se bolnavă să curățe, nervii se întăresc, tot organismul li se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești li se liniștesc.

Fără perturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare chiar și cazurile cele mai negre, rando sifilitice boale de țevă, beșic, nervi și șira spinării, incapacitate de confusie a minții, urmările oronice și ale sifilisului, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotență), vătămurile, boala de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale (măsești. Pentru femei o sală de așteptare separată și țevă separată. În ceare privește țevă, de țevă nu este pedecă, aici dacă cineva, dia ori ce canal n-ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere li se va da răspuns amănunțit ase discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns foarte alături unui marca de răspuns) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit seceruia. Institutul se îngrășește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) 780 11—
Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.
Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muscum-körut Nr. 13.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

AVIZ.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește depunerile dela

Coroane 2000 cu 5%, iar dela

„ 5000 „ 5 și 1/2%.

Darea o plătește institutul.
849 4—10

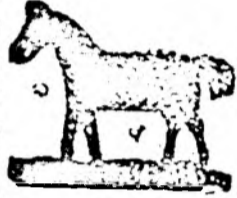
Direcțunea.

Atelier de curelărie, șelărie și cofetărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vânat, sport și voinj, poclăzi și procovășuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârșobli) permanent în deposit. 62 65—

Toste articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco. Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientos. Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Auleol

La Tuse, răgușală și Introcănare ajută sigur și repede

Trăiască

Afarința de tuse mă încață.

Pastilele de piept ale lui Egger

cu un gust admirabil și nu strică poșta de mâncare

Un carton 1 cor. și 2 cor.
Carton de probă 50 fil.

Pastilele lui Egger mă scapără iute.

În Sibiu să poată căpăta la apotecole:

Guido Fabritius, I. C. Molnár, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler
Karl Pissel, Alber Zink.

În Sebeșul-săsesc la apotecole Stefan Heitz, I. C. Reichard și Walter Metz.

741 16—26

Mare atentiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiliană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul meu asortiment de tot felul de motoare dela prima fabrică, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și mașini de treerat din renumita fabrică Hofherr dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverse, Trestie, Carton câtrănit pentru învăliț, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie această mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientos.

881 24—

Ferți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroc.

Bentură escelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medicii contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influențează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3'50, una mică Cor. 2'—. Se capătă în toate botecelile.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu, 591 18—

De vânzare.

În Viștea-Inferioară (comitatul Făgăraș) este de vânzare o casă constătoare din 3 odăi pentru locuit și o a patra odăie pentru covrigărie, unde se află cuptor și toate cele de lipsă. Vânzarea se face din cauze familiare, poziția e foarte bună. De casă se mai ține un grajd pentru vite, un șopron lung, pivniță, fântână. 2 cotețe și grădina pentru legumi. Prețul de vânzare preste tot 2300 coroate. Doritorii să se adreseze la proprietarul Nicolae Moldovan, măiestru franzejar, Viștea-inferioară (Alsóviert, Fogaras m.) 531 6—7

Mare succes

au inseratele în „Foia Poporului” unde sunt citite de mii de persoane de pretutindena din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația

„FOIA POPORULUI”

Ludovic Ferencz,

ȘI CROITOR DE BĂRBAȚI

ȘI CROITOR DE BĂRBAȚI, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

noutățile 723 104—

sunt chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salcu, cu prețuri foarte moderate.

Specială atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Egglam”, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domnilor preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Berea albă și neagră

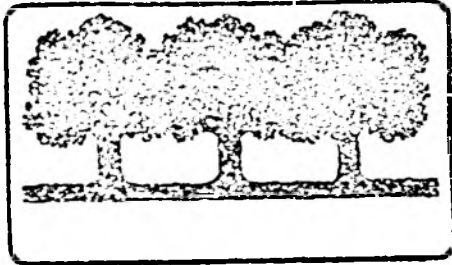
din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

— este foarte bună și gustoasă! —

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 87—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Institutul de asigurare

„TRANSSYLVANIA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai estime, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățatori confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul militar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911	K 5.275.798,33	Chirca asigurărilor cu 1 ian. K 127.263,744—
Capital asigurare pe viață achitate	5.146.656,36	Alașutul anului 1911
		Fonduri de rezervă și de
		rezervă
		2.520.492—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturilo.

Prosoane versate în acuziții, cari au legături în cercuri bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile. 767 15—

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 17—

Haine pentru domni, dame, băieți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame.

Mare alegere!
Prețuri fără concurență!

Cel ima mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei. Palatul comandei de corp.

Haine pentru domni și băieți

costume pentru copii, pardesiuri și mărfuri de bijuterii în cea mai bună calitate și cel mai nou fel recomandat, pe lângă prețuri foarte reduse.

Eduard Elias
Sibiu, Piața-mică Nr. 13.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă sã răspundesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă încăde sebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“.

Informații să dau și comenzi să primesc la administrația FOII POPORULUI

Făină bună

se găsește pe sfintele sărbători
la 859 2 2

PETRU MOGA

franzelărie și prăvălie de făinuri
Sibiu, str. Gușterței 81
(aproape de gară)
= și str. Sării Nr. 23 =

Renume universal

are cîșul de buzunar maron „Sirena“, 14 cor, aur american double, anker-remontor ce merge 36 de ore. Prin cumpărarea întregii producții din aceste cîșuri, mă aflu singur în poziție a putea plăti pentru prețul grosav de ieftin de 4 cor. 90 bani acest cîș, care posedo un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate desobi de un cîș de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucați 9 cor. 50 bani. Mai departe oferesc un cîș Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 8 cor. 60 bani. În orice cîș se alătură în cîște un lanț elegant aurit. Nu e nici un risc, schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 721 4-4

S. Kohano, export de cîșuri
Krakau, Sebastyanowska Nr. 16.

La „Croitoria Universală“

I. PETRAȘCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprijiniți industria română!

728 17-

Ocaziune potrivită de Anul-Nou și Bobotează

prăvălia de încălțăminte **Vasilie Ban**, „La cîșma mare roșie“
Sibiu, strada Ocnei Nr. 7
pe lângă prețuri ieftine.

Orice păpușă cu prețuri de reclamă în Crăciun de acum înainte până la 10 Ianuarie 1913.

Prețurile:

Ghete pentru copil Chevreux și Box sau Kalv, mărimea 20-25	K	8-4
Ghete pentru copil		26-28
Ghete pentru copii		29-31
Ghete pentru băieți		32-34
Păpușe de jumătate pentru dame Chevreux și Box sau Kalv		4-14
Ghete înalte pentru dame		8-14
Ghete de lucru pentru domni, țări, execuția în Kalv sau piele de vîchis		7-
Ghete pentru domni cu gumă sau băteri, în Chevreux sau Box		9-10
Ghete pentru domni cu bumbi sau Ideal		10-
Ghete pentru domni Kobrak		14-
Ghete pentru domni Oslaria		12-
Ghete pentru domni, formă americană		13-
Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbi și băteri		16-
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile		20-

Mare alegere în cîșme pentru copii și domni.

Camăși

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroaie.

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

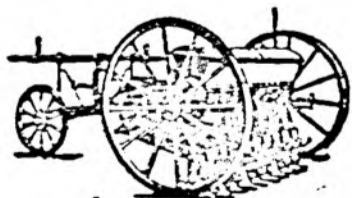
În dumineci și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătoare de fier K. & R. Jezek în Jiansko.

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămăntă lucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde într-o toată timpul de față.

Mașinile de înlățit cu motor, instalațiile de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma FRĂȚII GÖMÖRI sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorațiilor economi.

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului cu suluri de peatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunt și mai mare; cum și a se mâna

Garnituri de înlățit cu motor! distins cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea în purtarea mașinilor de înlățit trimitem gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, instalații complete pentru țiglarie, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrișului.

Cumpărători serioși, cari se interesează cumpărătorii cruță proviziunea agentului, personal pe speșele noastre, prin ceace de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinii și sunt siguri de cel mai bun serviciu.